

JAARVERSLAG

JAARREKENING

2018

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING
RECREATIESCHAP DRENTHE

WWW.RECREATIESCHAPDRENTHE.NL

INHOUD

Jaarverslag 2018

Bericht van het Dagelijks Bestuur

1. Inleiding	9
2. Taken	12
3. Fonds voor Recreatie en Toerisme	13
4. AORTA	14
5. Doelmatigheid en Rechtmatigheid	14
6. Communicatie	15
6.1 communicatie	15
6.2 netwerken/ samenwerken	15
7. Resultaat van het boekjaar	16
8. Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening	16

Programmaverantwoording

1. Personeel	17
2. Huisvesting	17
3. Onderhoud	17
4. Overige	17
5. Bestuur	18
6. Fonds voor Recreatie en Toerisme	18
7. Projecten	18
8. Toekomstverwachting	23

Verplichte paragrafen

1. Weerstandsvormogen en risicobeheersing	24
2. Financiering	26
3. Verbonden partijen	27
4. Grondbeleid	27
5. Bedrijfsvoering	27

Jaarrekening 2018

Balans

Programmarekening

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

1. Inleiding	33
2. Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening	33

Toelichting op de balans

Toelichting op de programmarekening

Controleverklaring

1. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	52
--	----

Bijlagen

1. Bijdrage gemeenten in de exploitatiekosten	59
2. Bijdrage gemeenten in het fonds Recreatie en Toerisme	60
3. Investeringsstaat	61
4. Projecten	62
5. Fonds Recreatie en Toerisme	69
6. Bestemmingsreserve fonds Recreatie en Toerisme	75
7. WNT-verantwoording 2018	76

Recreatieschap Drenthe

TER INDENTIFICATIE

Recreatieschap Drenthe 2018

JAARVERSLAG

2018

DAAROM RECREATIESCHAP DRENTHE

SINDS 1998 IS RECREATIESCHAP DRENTHE GESPECIALISEERD IN RECREATIE EN TOERISME. WIJ ADVISEREN BESTUURDERS, OVERHEDEN EN ONDERNEMERS. DAARNAAST ZIJN WE ACTIEF BIJ CONCEPTONTWIKKELING, REALISATIE EN EXPLOITATIE VAN PROJECTEN EN ROUTESTRUCTUREN. WE SNAPPEN HOE BESTUURLIJKE PROCESSEN LOPEN EN GAAN ACTIEF DE RECREATIEMARKT OP. ZO CREËREN WE KANSEN VOOR ONZE OPDRACHTGEVERS, MOGELIJKHEDEN VOOR DE ONDERNEMERS EN RESULTATEN VOOR DE RECREANTEN EN TOERISTEN.

Recreatieschap Drenthe

Onze Missie

Recreatieschap Drenthe staat midden in de recreatief-toeristische sector in Drenthe en Ooststellingwerf. We ondersteunen, ontwikkelen en voeren uit met oog voor de omgeving en in de wetenschap dat recreatie en toerisme van groot belang zijn voor de vitaliteit van Drenthe. Hierin nemen wij onze verantwoordelijkheid.

Recreatieschap Drenthe is een gemeenschappelijke regeling van alle Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf. De onderlinge samenwerking is een voorwaarde om tot dit beleid te komen. Immers de gebruikers, de toerist/recreant kent geen grenzen.

Recreatieschap Drenthe is uniek in Nederland als samenwerkingsverband van de deelnemende gemeenten. Recreatieschap Drenthe richt zich op coördinatie, advisering, plan- en projectontwikkeling, uitvoering en beheer.

Onze Strategie

Recreatieschap Drenthe:

staat voor een integrale aanpak op bovenlokaal niveau;

wil kennis ontwikkelen en delen;

staat voor samenwerken;

lobbyt vanuit een gerichtheid op haalbare resultaten;

staat voor een moderne, wendbare organisatie waar de kracht zit in het ontwikkelingsperspectief van onze medewerkers;

positioneert zich sterk binnen ons netwerk c.q. onze opdracht.

Om haar doelen te bereiken werkt het Recreatieschap Drenthe nauw samen met vele organisaties (Recron Drenthe, KHN afdeling Drenthe, Marketing Drenthe, NTFU, ANWB, IVN, provincies, Staatsbosbeheer, Wierlerplatform en vele anderen).

Juist deze samenwerking is binnen het complexe speelveld van de sector belangrijk.

Recreatieschap Drenthe
Brink 4b
7981 BZ DIEVER
www.recreatieschapdrenthe.nl

UNP **TER IDENTIFICATIE**
ACCOUNTANT
Recreatieschap Drenthe 2018

1. Inleiding

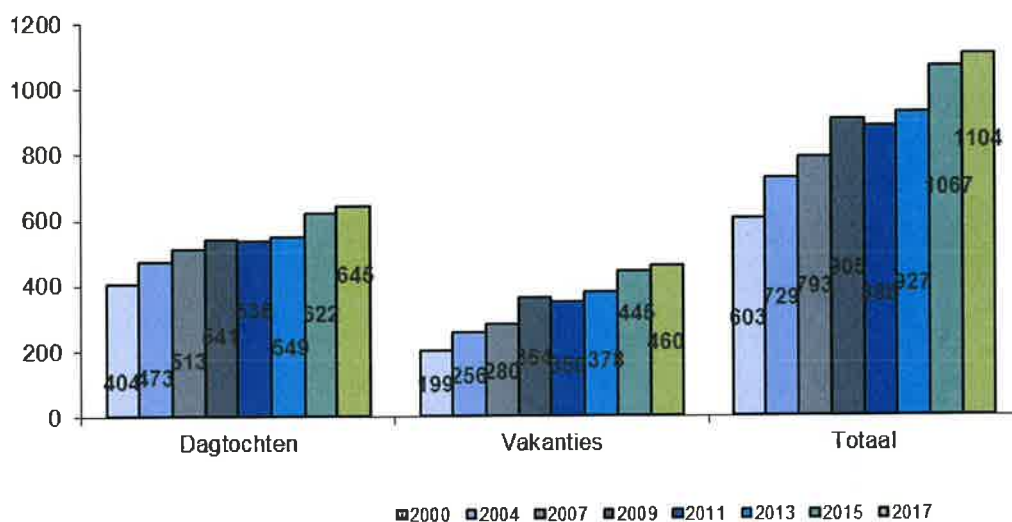
Hierbij bieden we u het jaarverslag 2018, met daarin opgenomen het verslag van het bestuur en de jaarrekening, aan. De jaarrekening is gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende verklaring door onze accountant UNP accountants en adviseurs te Assen.

Economisch belang

De vrijetijdssector is een belangrijke economische sector in Drenthe. Om dit met cijfers te omlijsten is in 2018, in opdracht van het bestuur, het tweejaarlijkse Ecorys rapport ontwikkeld.

Drenthe doet het goed op toeristisch vlak. Afgelopen periode heeft Drenthe weer meer toeristen en recreanten mogen ontvangen uit zowel binnen- als buitenland. De sterkere economische positie heeft er ook voor gezorgd dat deze toeristen en recreanten steeds luxere en duurdere uitjes ondernemen. Het toeristische bedrijfsleven heeft zich in Drenthe hierop aangepast en de bestedingen zijn sterk toegenomen. De sector draagt hierdoor substantieel bij aan de provinciale economie. Drenthe weet ook steeds meer bezoek vanuit het buitenland naar zich te trekken. Drenthe wordt internationaler. Voor de toekomst wordt in deze markt de sterkste groei verwacht. Een kans voor Drenthe om zich verder te ontwikkelen als toeristische locatie, maar tegelijkertijd ook een uitdaging

Bestedingen in de toeristisch-recreatieve sector in Drenthe in 2000-2017 (x miljoen euro)

Een toename van zowel het aantal dagtochten, als het aantal overnachtingen in het duurdere luxere segment heeft ervoor gezorgd dat de, aan toerisme toe te schrijven omzet sterk is gestegen. In 2017 werd er ruim 1,1 miljard euro omgezet bij bedrijven uit de sector in de provincie Drenthe. In het Friese Ooststellingwerf werd aanvullend nog zo'n € 57 miljoen omzet gegenereerd.

Dagtochten zijn verantwoordelijk voor het grootste deel van de omzet, circa 60%. De overige 40% is toe te schrijven aan de verblijfsmarkt (bron: Ecorys "Toerisme wordt steeds internationaler", november 2018).

Werkgelegenheidsontwikkeling toeristisch-recreatieve sector Drentse gemeenten in de periode 2013-2015

	2015			2017		
	Werkzame personen			Werkzame personen		
	Totaal	Toeristisch	Aandeel	Totaal	Toeristisch	Aandeel
Aa en Hunze	7.990	1.378	17,2%	8.310	1.769	21,3%
Assen	39.980	1.351	3,4%	41.200	1.579	3,8%
Borger-Odoorn	7.050	1.538	21,8%	7.170	1.840	25,7%
Coevorden	13.970	2.125	15,2%	14.010	2.714	19,4%
Emmen	46.940	2.336	5,0%	45.390	2.864	6,3%
Hoogeveen	27.810	1.147	4,1%	27.900	1.177	4,2%
Meppel	18.930	540	2,9%	18.550	552	3,0%
Midden-Drenthe	13.450	1.210	9,0%	13.660	1.436	10,5%
Noordenveld	10.660	910	8,5%	10.630	1.002	9,4%
Tynaarlo	11.520	811	7,0%	11.600	919	7,9%
Westerveld	9.390	1.495	15,9%	9.310	1.785	19,2%
De Wolden	7.840	698	8,9%	8.060	845	10,5%
Drenthe	207.690	14.842	7,1%	207.730	17.638	8,5%
Ooststellingwerf	8.700	890	10,2%	8.940	950	10,6%

De toeristische sector zorgt voor grote werkgelegenheid. Het gaat hierbij zowel om de directe als de afgeleide werkgelegenheid bij toeristische bedrijven. Te denken valt onder andere aan werkgelegenheid bij verblijfsaccommodaties en attracties, maar ook de lokale middenstand en horeca.

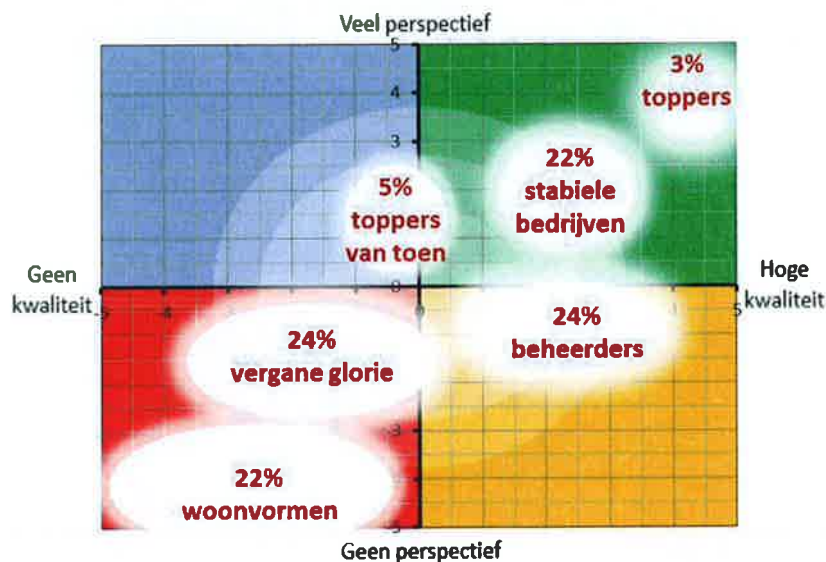
Overnachtingen in Drentse verblijfsaccommodaties in 2017

	Overnachtingen	
	x 1.000	%
Hotel/ pensions/ L&O	1.010	11,6
<i>Hotel/ pension</i>	879	10,1
<i>Logies & ontbijt</i>	131	1,5
Kampeertreinen	2.546	29,2
<i>Toeristische standplaatsen</i>	1.236	14,2
<i>Vaste standplaatsen</i>	1.310	15,0
Groepsaccommodaties	278	3,2
Recreatiewoningen	4.874	55,8
<i>Verhuurbungalows</i>	4.480	51,3
<i>Tweede woningen</i>	394	4,5
Watersport	20	0,2
<i>Jachthavens</i>	20	0,2
<i>Verhuurboten</i>	0	0
Totaal	8.728	100,0

De verblijfsrecreatiesector (kampeer- en bungalowsector) vervult in Drenthe dus een belangrijke stuwende rol binnen de vrijetijdseconomie. De sector biedt veel werkgelegenheid. Toch zijn er ook signalen dat juist deze stuwende verblijfsrecreatiesector onder druk staat: de bezettingen van met name kampeertreinen nemen relatief sterk af, het aanbod is in relatief veel gevallen weinig onderscheidend en in sommige gevallen verdringt niet-recreatief gebruik het toeristisch gebruik.

In samenwerking met de provincie Drenthe is in 2017 het “vitaliteitsonderzoek verblijfsrecreatie” uitgevoerd. Dit heeft het aanbod in kaart gebracht. Er is niet geschuwd om de sterkten, zwakten, kansen en gevaren te benoemen. Het onderzoek toont nieuwe feiten. Om de vitaliteit van de sector te vergroten is een meerjarige aanpak nodig: integraal en programmatisch. Dit onderzoek vormt daarom het startpunt voor deze integrale aanpak. Gemeenten, recreatiesector en provincie gaan als partners aan de slag.

Vitaliteitsverdeling verblijfsrecreatie, in parken

Drenthe gaat de komende jaren voor een verdubbeling van het aantal topvakantieparken. Parken zonder recreatieve toekomst worden begeleid naar een passende andere bestemming, met het uiteindelijke doel halvering van het aantal niet-vitale vakantieparken. Hiervoor wordt een zogeheten taskforce ingericht: een actiegericht team dat gemeenten parkgericht bedient met kennis, advies en hulp. Recreatieondernemers en VvE's dienen zelf met kansrijke toekomstplannen te komen en kunnen bij de taskforce terecht voor vragen en advies.

Belangrijk is dat de verblijfsrecreatie blijft bieden hetgeen de hedendaagse consument vraagt. De recreatiesector moet in haar volle breedte er alles aan doen om zijn economische vitaliteit te behouden. Aandacht voor rentabiliteit en een meer efficiënte en effectieve bedrijfsvoering blijft nodig.

Inzet gemeenten

Dit economische belang van toerisme voor de Drentse economie in het algemeen en voor de eigen inwoners in het bijzonder vraagt om een actief beleid van de gemeenten. Het behoud c.q. zorgen voor groei van de toeristische bedrijvigheid gaat niet vanzelf. Gemeenten zullen dan ook met nadruk een actief economisch beleid moeten voeren ten aanzien van de toeristisch/recreatieve sector om daarmee de werkgelegenheid en de vitaliteit van de regionale economie te waarborgen. Het is van belang dat de politiek sterk blijft focussen op toerisme en recreatie in Drenthe en Ooststellingwerf.

In het licht van de sterke bezuinigingen die de laatste jaren hebben plaatsgevonden is het zaak stil te staan bij de noodzaak tot publieke investeringen die het toerisme stimuleren. In deze sector is de economische effectiviteit voor een belangrijk deel mede afhankelijk van de bereidheid tot publieke betrokkenheid. Betrokkenheid bij de realisatie van infrastructuur, zoals fiets- en wandelpaden, parkeervoorzieningen, bewegwijzering enzovoort, maar tevens ook voorwaardenscheppend ten aanzien van de mogelijkheden van bedrijven voor verdere ontwikkeling.

Afstemming

Afstemming tussen het beleid van de diverse gemeenten via Recreatieschap Drenthe enerzijds en samenwerking met de diverse andere spelers binnen het werkveld en met name met de ondernemers is de basis voor een goed toeristisch recreatief beleid. Via Recreatieschap Drenthe kunnen gemeenten actief en adequaat inspelen op de wensen en belangen van de sector en het daardoor versterken van het economisch belang. Daar waar grensoverschrijdende activiteiten plaatsvinden kan hierop via Recreatieschap Drenthe worden ingespeeld.

2. Taken

Recreatieschap Drenthe is een functionele schakel binnen de ontwikkeling van toerisme en recreatie.

De taken van Recreatieschap Drenthe zijn:

a. **BELEIDSONTWIKKELING EN ONDERSTEUNING t.b.v. de deelnemende gemeenten**

Een belangrijke taak van Recreatieschap Drenthe is de behartiging van belangen van de Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf inzake recreatie en toerisme. Hiertoe wordt door de bestuursleden van het Recreatieschap Drenthe, de directeur en de medewerkers in een groot aantal organisaties, werkgroepen, stuurgroepen en andere overlegplatforms deelgenomen. Indien nodig en gewenst wordt beleid ontwikkeld.

Verder hebben we een taak in het coördineren van beleid. Verbinding zoeken tussen de toeristisch/recreatieve beleidsplannen van de gemeenten, maar ook ten aanzien van de afstemming tussen provinciaal en gemeentelijk beleid en beleid en ontwikkelingen van derden, zoals natuurbeschermingsorganisaties, Gastvrij Drenthe, Recron, Koloniën van Weldadigheid en Unesco Global Geopark de Hondsrug. Ook de afstemming rond de grensoverschrijdende zaken hoort hierbij, zoals met Emsland Touristik en de buurprovincies Groningen, Fryslân en Overijssel.

Hierbij treedt Recreatieschap Drenthe ook adviserend op richting de gemeenten. Naast algemene adviezen (bijvoorbeeld advies toeristenbelasting, advies camperbeleid) wordt ook richting individuele gemeenten, natuurbeschermingsorganisatie en ondernemersgroepen meegedacht.

De communicatie en verspreiding van kennis rond toerisme en recreatie is zeker belangrijk. Hiervoor zijn door het Recreatieschap Drenthe een aantal instrumenten ontwikkeld, zoals de recreatiesociëteit, het recreatiecongres en de eigen (vernieuwde) site van het Recreatieschap Drenthe (www.recreatieschapdrenthe.nl).

Daarnaast speelt Recreatieschap Drenthe een belangrijke rol bij de coördinatie van subsidiemiddelen.

b. **ROUTEUREAU t.b.v. de deelnemende gemeenten**

Recreatieschap Drenthe fungeert voor Drenthe en Ooststellingwerf als het routebureau. Nieuwe bewegwijzerde routes en routesystemen worden door het Recreatieschap Drenthe gerealiseerd en bestaande routes worden in stand gehouden. Recreatieschap Drenthe heeft de taak recreatieve routestructuren te ontwikkelen en te beheren, zodat de recreant volop actief kan genieten van Drenthe en Ooststellingwerf.

Het behouden en versterken van de routenetwerken vraagt continue aandacht. Het huidige netwerk versterken als het gaat om de kwaliteit en de beleving om zodoende de bezoeker en inwoner van Drenthe en Ooststellingwerf te verleiden om gebruik te maken van de routenetwerken. Om ervoor te zorgen dat de routenetwerken worden onderhouden en de routes goed te volgen zijn, rijden er twee onderhoudswagens rond. Het routebureau zorgt voor onderhoud en ontwikkeling van de routenetwerken.

Het werkveld van het routebureau bestaat uit:

- Bewegwijzerde wandel- en fietsroutes
- Fietsknooppuntensysteem
- Wandelknooppuntensysteem
- Onderhoud en beheer toiletgebouwen voor de recreatievaart;

een 4 tal toiletgebouwen voor de recreatievaart, te weten bij Havelte, Rogat, Echten en Hoogersmilde. Bij de toiletvoorzieningen zijn informatiepanelen en verhalenpalen rond de cultuurhistorie van de Drentse Hoofdvaart en de Hoozeveense Vaart geplaatst.

- Beheer e-books ;

Vanaf 2015 zijn er eBook's ontwikkeld (te vinden via www.drenthe.nl). De serie bestaat uit de verhalen over De Drentse Hoofdvaart, de Hoozeveense Vaart/ Verlengde Hoozeveense Vaart, over het Noord-Willemskanaal en de Turfroute. De sporen vanuit het verleden zijn langs de vaarten dan ook nog goed zichtbaar. Via het eBook komen de verhalen van de ontwikkeling van de verschillende vaarwegen tot leven en dat maakt de fietsroute extra aantrekkelijk.

- Hippische routes;

Recreatieschap Drenthe heeft, projectmatig, de men- en ruiterroutes in de drukst bezochte gebieden van Drenthe weer op een kwalitatief aanvaardbaar basisniveau gebracht. Daarnaast regelen we het onderhoud en beheer via gebruikersgroepen bestaande uit mannen en ruiters.

c. PROJECTONTWIKKELING EN BEHEER PROJECTENFONDS t.b.v. de deelnemende gemeenten

Op verzoek van de gemeenten initiëren, stimuleren en/of administreren we projecten die tot doel hebben om de recreatieve sector in Drenthe te versterken. Alle projecten waar we als Recreatieschap op enige wijze bij betrokken zijn hebben een stevige relatie met recreatie- en toerisme. Bijvoorbeeld het ontwikkelen en onderhouden van fiets-, mtb-, wandel- en hippische netwerken alsook themaroutes, alles zowel fysiek met bebording als digitaal. Ook projecten ter bevordering van de 'slagkracht' van de sector zoals Vitale Vakantieparken en het Recreatie Expert Team zijn onderdeel van ons portfolio.

3. Fonds voor Recreatie en Toerisme

a. Instelling

In 1998 heeft het bestuur van het Recreatieschap Drenthe besloten om te komen tot de vorming van een fonds voor recreatie en toerisme (dit is als zodanig ook verwerkt in de gemeenschappelijke regeling).

Jaarlijks stellen de deelnemende gemeenten een bedrag voor dit fonds beschikbaar gebaseerd op een vaste bijdrage en een bedrag in samenhang met de toeristische overnachtingen (een deel van de toeristenbelasting wordt feitelijk via het Recreatieschap Drenthe direct weer ingezet ter stimulering van de sector). De omvang van het fonds fluctueert daardoor; in 2018 was het fonds € 289.597,-- groot.

b. Doelstelling

De doelstelling van het fonds is “het op een effectieve en efficiënte wijze zorgdragen voor vernieuwing en stimulering van recreatie en toerisme in Drenthe in brede zin”.

Door de toezegging van een bijdrage uit het fonds kunnen op snelle wijze andere subsidiegelden worden gegenereerd. Zo kan op een alertere wijze worden ingespeeld op wensen vanuit overheden en bedrijfsleven. Projecten die niet of slechts met veel moeite zouden zijn gerealiseerd zijn, door inzet van het fonds, toch uitvoerbaar gebleken. De opzet was dan ook in de afgelopen jaren zeer succesvol. De fondsmiddelen zorgen voor een grote multiplier in relatie tot de inzet van andere (subsidie)middelen.

c. Inzet van het fonds

In de afgelopen periode van 5 jaar (2014 – 2018) is via de inzet van het fonds een investering in het Drentse toeristisch/recreatieve product van circa € 8.000.000,- gerealiseerd. Algemeen mag dan ook gezegd worden dat het fonds een zeer grote multiplier heeft.

Uit commentaren van zowel gemeenten als bedrijfsleven maar ook uit eigen constatering kan worden opgemerkt, dat het fonds succesvol is.

4. AORTA

De recreatief-toeristische beleidsmedewerkers van de Drentse gemeenten en de gemeente Ooststellingwerf vergaderen om de 6 weken met elkaar. Dit Algemeen Overleg Recreatie en Toerisme Ambtenaren (AORTA) staat onder voorzitterschap van het Recreatieschap. Tijdens dit overleg delen de beleidsmedewerkers hun kennis en ervaringen met elkaar. Regelmatig worden sprekers uitgenodigd voor het toelichten van onderwerpen. Naar gelang de actualiteit worden, vanuit de AORTA, soms kleinere werkgroepen gevormd om te kunnen werken aan adviezen voor gemeenten.

Daarnaast worden in het overleg de plannen en projecten van Recreatieschap Drenthe getoetst en waar nodig worden ambtenaren van gemeenten hierbij betrokken. De vaak solitaire functie van de gemeentelijke beleidsmedewerkers op het gebied van toerisme wordt op deze wijze aanzienlijk versterkt.

Vaak spelen dossiers bij meerdere gemeenten. Het blijkt effectief om onderling ervaringen uit te wisselen en zo de ervaring van anderen te leren kennen. Ook organiseert het Recreatieschap cursussen voor de leden van de AORTA.

5. Doelmatigheid en Rechtmatigheid

De aard en omvang van het Recreatieschap Drenthe laten een 3-tal kenmerken zien:

- Kleinschaligheid
- Effectiviteit
- Intensiviteit (veel projecten)

Doelmatigheid

In overleg met de accountant wordt voortdurend gewerkt aan de verbetering van de bedrijfsvoering en de administratieve opzet. Dit onder meer door verdere doorvoering van de digitalisering binnen de boekhouding. De invordering van rekeningen, het verrichten van betalingen en het zorgen voor bevoorschotting van subsidie-middelen is hierdoor ook in het afgelopen jaar verder verbeterd.

Rechtmatigheid

In het kader van de rechtmatigheidscontrole zijn volgens de van toepassing zijnde interne en externe regelgeving de volgende zaken de revue gepasseerd:

- wet Gemeenschappelijke Regelingen;
- Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Drenthe;
- verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van Recreatieschap Drenthe;
- verordening op de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van Recreatieschap Drenthe;
- rechtspositionele regelingen personeel en regelgeving belastingwetgeving;
- regelgeving BTW;
- wet Fido en treasurystatuut;
- regelgeving Europees aanbesteden en staatssteun;
- regelingen betreffende projectfinanciering (subsidievoorwaarden provincie Drenthe, Samenwerkingsverband Noord-Nederland, Interreg programma ed.);
- gemeentewet;
- directiestatuut;
- ambtenarenwet;
- Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT);
- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO);
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

6. Communicatie

6.1 Communicatie

Communicatie wordt in onze samenleving steeds belangrijker. Recreatieschap Drenthe heeft een goede naamsbekendheid binnen de directe werkkingskring. Voor de toerist/ inwoner zijn wij minder direct in beeld.

Belangrijk is goede informatie-uitwisseling met onze opdrachtgevers en andere belanghebbenden. Voor onze communicatie zetten we diverse soorten media in.

In 2018 hebben we hard gewerkt om onze informatie goed te delen, o.a. via onze vernieuwde website (www.recreatieschapdrenthe.nl). Hierop is informatie te vinden over onze organisatie, de onderhanden projecten en onze kennisbijeenkomsten. Via persberichten worden nieuwe ontwikkelingen onder de aandacht gebracht. Actuele rapporten, verslagen van vergaderingen, belangrijke data worden via de website kenbaar gemaakt. Via persberichten worden nieuwe ontwikkelingen onder de aandacht gebracht. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van Facebook en Twitter om actuele ontwikkelingen onder de aandacht te brengen.

6.2 Netwerken/samen werken

Recreatieschap Drenthe heeft namens de gemeenten een spilfunctie binnen het toeristische-recreatieve werkveld. Met vele organisaties zoeken we de verbinding vanuit de gedachte dat we 'samen sterker worden'. Zo werken we o.a. intensief samen met:

- Provincie Drenthe binnen het project Vitale vakantieparken, ontwikkeling toeristische-recreatieve (infra)netwerken, visieontwikkeling (MTB- en Wandelvisie), de boomhut battle en vele andere projecten;
- Marketing Drenthe. Doel is de marketing van Drenthe en de informatievoorziening over Drenthe beter op elkaar af te stemmen. Hierbij gaat het ook om het bevorderen van de samenwerking binnen de verschillende regio's op het gebied van marketing;
- diverse ondernemersorganisaties binnen, mede door Recreatieschap Drenthe geïnitieerde projecten, projecten met als doel om de sector te versterken;
- natuurorganisaties om binnen het palet van 'beschermen, beleven en benutten' een goede balans te vinden. Doel is de toegankelijkheid van onze natuurgebieden te borgen en daar waar mogelijk de toeristisch-recreatieve voorzieningen op een kwalitatief goed peil te houden.

Recreatieschap Drenthe 2018

7. Resultaat van het boekjaar

Het boekjaar 2018 kan worden afgesloten met een positief resultaat van € 5.055.

8. Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening.

Onder verwijzing naar het vorenstaande stellen wij u voor:

- a. over te gaan tot vaststelling van de jaarrekening van het Recreatieschap Drenthe 2018;
- b. het resultaat over 2018 te weten € 5.055 ten gunste te brengen van de algemene reserve.

1. Personeel

Zonder kundig personeel geen Recreatieschap. Het personeel is zeer belangrijk voor de dienstverlenende organisatie die wij zijn. Alleen met deskundige en professionele medewerkers kunnen wij de prestaties leveren die van ons verwacht mogen worden. Zij moeten de vragen kennen en de mogelijke ondersteuning kunnen leveren over thema's die spelen bij onze opdrachtgevers. Jaarlijks worden functionerings- en beoordelingsgesprekken gevoerd met onze medewerkers. Wederzijdse verwachtingen worden uitgesproken met als doel onze dienstverlening te laten aansluiten bij de vraag en gemotiveerde en enthousiaste medewerkers binnen onze organisatie werkzaam te hebben.

2. Huisvesting

Recreatieschap Drenthe huurt kantoorruimte (begane grond) in Diever, waarvan een deel wordt onderverhuurd. Het huurcontract loopt tot en met 31 december 2020. Daarnaast huren we een locatie in Wijster voor de opslag van ons bewegwijzeringsmateriaal (palen, borden, bevestigingsmateriaal ed.). In 2019 zal nader onderzocht worden welke huisvestingsmogelijkheden het beste aansluiten bij de wensen van de organisatie.

3. Onderhoud

Recreatieschap Drenthe heeft de afgelopen jaren diverse projecten uitgevoerd. De gerealiseerde eindproducten (denk aan fietspaden, kunstwerken, bankjes ed.) gaan vaak over in eigendom naar de grondeigenaar. Een aantal eindproducten blijven echter in onderhoud van onze organisatie.

Onder onze verantwoordelijkheid vallen o.a.:

35 thema fietsroutes (zo'n 2.250 bordjes);

3 LF(lange afstand)-routes (850 bordjes);

Fietsknooppuntensysteem (550 knooppunten en 6.300 bordjes);

11 MTB routes (35 infopanelen en 2.500 bordjes);

1 motorroute (78 bordjes);

29 wandelroutes (10 infopanelen en 1.450 bordjes);

Wandelknooppuntensysteem (150 infopanelen, 260 knooppunten, ruim 5.300 bordjes);

500 informatiepanelen;

Daarnaast nog bebording afkomstig uit enkele specifieke onderwerpen; Geoparkbebording (zo'n 125 infopanelen en 150 bordjes), Hunebedbewegwijzering (zo'n 200 bordjes).

4. Overige

Bestuursexcursie 2018

Jaarlijks organiseert Recreatieschap Drenthe een bestuursexcursie. Aan de excursie nemen een groot aantal bestuurders van onze organisatie deel. In 2018 is, a.g.v. de gemeenteraadsverkiezingen, een groot deel van ons Dagelijks Bestuur vernieuwd. Verschillende projecten en ontwikkelingen die we als organisatie aanpakken zijn onderwerp geweest tijdens de excursie. Het programma kende als onderwerpen het wandelknooppuntensysteem (in gemeente De Wolden), uitleg over MTB-initiatieven, informatie van een deelnemer aan de Boomhut XXL (Joytime), bezoek aan Hunebedcentrum te Borger, uitleg van de marktbenadering door Hof van Saksen, de ontwikkeling bij De Vier Eiken en via fietsknooppuntensysteem bezoek aan de schaapskooi te Ruinen. Nieuwe kennis en een intensivering van het onderlinge netwerk zijn de opbrengsten van deze excursie.

Recreatiesociëteit Drenthe

De Recreatiesociëteit Drenthe is een netwerk waaraan een kleine 100 ondernemers en medewerkers van overheden deelnemen. In 2018 waren een drietal bijeenkomsten georganiseerd. Doel is het stimuleren van samenwerking tussen partijen, het uitwisselen van kennis en het delen van trends en nieuwe ontwikkelingen.

Onze leden van de Recreatiesociëteit hebben gratis toegang tot ons recreatiecongres.

Recreatiecongres

Op 6 december jl. waren ruim 250 recreatie en toerisme professionals onze gast bij het jaarlijkse Recreatiecongres, dit jaar in Zuidlaren. Thema van de dag was “investeren in Drenthe”. Ook dit jaar werd een voorprogramma aangeboden; een gevarieerd programma bestaande uit verschillende workshops verzorgd door Marketing Drenthe, Booking.com, Vitale Vakantieparken, Kenniscentrum Events en de Rabobank. Na de lunch werd het programma begeleid door onze dagvoorzitter, de heer Van Oosterhout. Het tweejaarlijkse Ecorys-rapport (met daarin de ontwikkelingen van de toerisme- en recreatiesector) werd aangeboden aan gedeputeerde de heer Brink. Afscheid werd genomen van onze voorzitter, de heer Ten Kate. Daarna volgde een programma met enerverende en vooral inspirerende sprekers. Het onderwerp “gastvrijheid” kwam uitgebreid aan bod. Een prima verlopen dag, met voor een ieder de nodige inspiratie om de bezoekers van Drenthe nog meer aan ons te binden.

5. Bestuur

Het Algemeen Bestuur van Recreatieschap Drenthe wordt gevormd door bestuursleden die worden aangewezen door de colleges en wethouders van de deelnemende gemeenten (13). Daarnaast is er een Dagelijks Bestuur dat wordt aangewezen door het Algemeen Bestuur. De bestuurders krijgen geen vergoeding voor hun inzet in de betreffende bestuurders. In bijlage 7 treft u nadere gegevens aan omtrent het bestuur.

6. Fonds Recreatie en Toerisme

De bijdragen van de deelnemende gemeenten aan het fonds bedroegen in totaliteit in 2018 € 289.597,-. Mede dankzij het fonds is in 2018 een investeringsvolume van € 1.682.523,- gerealiseerd. Voor een compleet projectenoverzicht van het Fonds Recreatie en Toerisme over het jaar 2018 verwijzen wij u naar bijlage 5.

Jaarlijks worden de bijdragen van de deelnemende gemeenten ontvangen. Gedurende het jaar worden projectvoorstellen ontvangen van derden. Na zorgvuldige afweging worden toezeggingen gedaan aan verschillende initiatieven. Veelal vindt uitbetaling van de toegezegde bijdrage gedurende c.q. na afronding van de plannen plaats. De reeds toegezegde, maar nog niet uitbetaalde toezeggingen worden aangehouden in de bestemmingsreserve fonds Recreatie en Toerisme.

7. Projecten

In 2018 heeft Recreatieschap Drenthe een groot aantal projecten gecoördineerd of in geparticipeerd. Naast een uitvoerende rol heeft het Recreatieschap Drenthe zowel een financiële als actief participerende rol.

Hierbij treft u een overzicht aan van de projecten welke in 2018 zijn uitgevoerd:

Projecten die het Recreatieschap Drenthe coördineert:

Project: Aanpassing fietsknooppuntnetwerk gemeente Ooststellingwerf

Werkzaamheden met betrekking tot het aanpassen van het fietsknooppuntnetwerk gemeente Ooststellingwerf vanwege wijzigingen van de N381.

Projectkosten: € 12.132,--

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: n.v.t..

Looptijd project: 31 december 2019

Project: Ontwikkeling wandelknooppuntensysteem Drenthe

Door veel gemeenten in Drenthe wordt op dit moment gewerkt aan de ontwikkeling van een wandelknooppuntensysteem. Dit systeem geeft veel wandelaars een optimale vrijheid om via bewegwijzerde routes te wandelen. In Drenthe wordt de ontwikkeling van dit systeem per gemeente opgepakt. Het Recreatieschap Drenthe biedt ondersteuning bij de realisatie van het wandelknooppuntensysteem (ontwikkeling tracé, regelen vergunningen, plaatsen bebording en financiële afwikkeling). De eerste fase bestaat uit een drietal gemeenten (De Wolden, Westerveld en Midden-Drenthe).

Projectkosten: € 415.000,--

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 30.000,--

Looptijd project: 31 december 2019

Project: Regionaal Landschap

Het Recreatieschap Drenthe participeert in de stuurgroep en de projectgroep Regionaal Landschap Zuid West Drenthe. Onderwerp is gebiedsontwikkeling vanuit toeristisch/recreatieve optiek. Gewerkt wordt aan onder meer de verbetering van de bewegwijzering naar de diverse natuurgebieden/nationale parken, de infopunten, toeristische dagattracties en parkeerplaatsen. Het Recreatieschap Drenthe plaatst de gebiedsborden.

Projectkosten: € 54.600,--.

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 10.000,--

Looptijd project: 31 december 2020

Project: Verbetering voorzieningen vaarrecreatie Zuidlaardermeer

Op verzoek van de gemeente Tynaarlo, gemeente Haren, gemeente Hoogezand-Sappemeer en Provincie Groningen en de ondernemers rond het Zuidlaardermeer houdt het Recreatieschap Drenthe zich bezig met de opwaardering van de watergerichte toeristische infrastructuur Zuidlaardermeer (te weten: baggerwerkzaamheden en aanleggen van steigers)

Projectkosten: € 383.083,--

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: n.v.t.

Looptijd project: 1 april 2019

Project: Buitensport

Doel is om toeristisch-recreatieve routes die door vrijwilligers worden onderhouden op een kwalitatief goed niveau te houden. Middels dit fonds worden verenigingen en stichtingen (financieel) ondersteund die fiets-, wandel, mtb, hippische routes in beheer hebben en het onderhoud door vrijwilligers laten verrichten.

Projectkosten: € 32.000,--

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 20.000,--

Looptijd project: 31 december 2023

Project: Hippisch Toerisme

Binnen de Provincie Drenthe wordt ingezet op paardensport met als eerste prioriteit het zorgdragen voor een netwerk van ruitersporen en een goede bewegwijzering. Dit project zal fasegewijs per gebied (Drents-Friese Wold, Dwingelderveld en Boswachterij Hart van Drenthe) resulteren in een obstakelvrij bestek. Daarnaast wordt binnen dit project aandacht besteed aan de beheer- en onderhoudskosten voor het in stand houden van het paardennetwerk op langere termijn.

Projectkosten: € 128.226,--

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 0,--

Looptijd project: 31 december 2019

Project: Expertteam fase 4

Dit is alweer de vierde fase van het Expertteam. Doel is het geven van een kwaliteitsimpuls aan de sector. De unieke kracht van het Recreatie Expert Team is de expertsessie, gevolgd door de inzet van een coach. Tijdens de sessie kijkt een op maat samengesteld multidisciplinair team vanuit verschillende invalshoeken naar het bedrijf of plan. Vanuit de voorgaande fasen zijn al veel bedrijven actief gestimuleerd en ter zijde gestaan door een betrokken coach.

Projectkosten: € 140.000,--

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 60.000,--

Looptijd project: 1 maart 2020

Project Natuurpark wandelknooppuntensysteem

Recreatieschap Drenthe werkt samen met Natuurpark Moor –Veenland. Binnen dit project wordt gewerkt aan de aanleg van een grensoverschrijdend wandelknooppuntennetwerk.

Projectkosten: € 99.330,--

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 14.900,--

Looptijd project: 1 juli 2019

Project Natuurpark fietsknooppuntensysteem

Het reeds aan Nederlandse zijde liggende fietsknooppuntensysteem wordt verbeterd (aangepast aan nieuwe infrastructuur) en zal grensoverschrijdend worden aangelegd. Natuurpark Moor – Veenland zorgt voor aansluiting aan Duitse zijde zodat de recreant en toerist grensoverschrijdend kan fietsen.

Projectkosten: € 19.845,--

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 3.000,--

Looptijd project: 1 juli 2019

Project Vitale vakantieparken

In opdracht van het Recreatieschap Drenthe en de provincie Drenthe is een onderzoek uitgevoerd naar de vitaliteit van de verblijfsrecreatie in Drenthe. De resultaten zijn neergelegd in het rapport 'Vitaliteit verblijfsrecreatie Drenthe' en gepresenteerd aan gemeenteraden en Provinciale Staten. Doel van het onderzoek was gedetailleerd in kaart brengen hoe het staat met de vitaliteit van de sector, vanuit het oogpunt van bedrijfsmatig functioneren. Voor het onderzoek is samengewerkt met de Drentse gemeenten en met brancheorganisatie RECRON. Om de vitaliteit van de recreatiesector te vergroten zijn provincie, gemeenten en Recreatieschap samen met ondernemers aan de slag.

Hierbij is maatwerk het uitgangspunt. Het gehele onderzoek is te vinden op

www.provincie.drenthe.nl/vitalevakantieparken.

Projectkosten: € 191.418,--

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 165.000,--

Looptijd project: 31 december 2020

Project: Netwerk ondernemers voor ondernemers

Vlak over de grens in Duitsland wonen veel potentiële gasten die we graag kennis willen laten maken met Drenthe. Met behulp van EDR-subsidie worden Nederlandse recreatieondernemers in contact gebracht met hun Duitse collega's met het doel om van elkaar te leren. Daarnaast worden binnen dit project voor zowel de Duitse als de Nederlandse recreatieondernemers een aantal handige tools ontwikkeld die hen kunnen helpen om hun buitenlandse (=Duitse) gast op een gastvrije manier welkom te heten in Nederland.

Projectkosten: € 50.000,--

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 15.000,--

Looptijd project: 1 juli 2019

Project: Men- en ruiterroutes

In gemeente De Wolden wordt gewerkt aan het ontwerpen en het uitzetten van een tweetal ruiterroutes in de gemeente.

Projectkosten: € 5.000,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 0,--

Looptijd project: 1 juli 2019

Project: Ontwikkeling wandelknooppuntensysteem Drenthe, deel 2

Dit is het vervolg project van de ontwikkeling van een wandelknooppuntensysteem. De tweede fase bestaat uit een drietal gemeenten (De Wolden, Coevorden en Borger-Odoorn).

Projectkosten: € 440.000,--

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 30.000,--

Looptijd project: 31 december 2019

Project: vernieuwing fietsknooppuntensysteem

Anno 2018 is het netwerk aan een opfrisbeurt toe. We hebben inwoners, recreanten en de gemeenten gevraagd om tips- en ideeën aan te leveren hoe we het netwerk samen kunnen versterken. Op onze vraag is veel gereageerd zodat we nu werken aan een netwerk dat ook aansluit bij de wens om meer economische spin-off te realiseren uit het fietstoerisme.

Projectkosten: € 507.827,--

Looptijd project: 31 december 2020

Project: Deelfietsen Zuidoost-Drenthe

Onderzoek naar de mogelijkheden om deelfietsen te introduceren in Zuidoost-Drenthe.

Projectkosten: € 7.500,--

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 1.500,--

Looptijd project: 1 maart 2019

Project: kanotoerisme Aa en Hunze

Bij de onderhoudsinspectie van de kanovoorzieningen tussen De Groeve en Eexterzandvoort eind 2016 is gebleken dat bij dertien van de veertien kanosteigers de status einde levensduur is. Het vervangen van de kanovoorzieningen biedt de kans om ook andere ambities in beeld te brengen en te realiseren. Dit samen vormt de aanleiding voor het opstellen van dit ambitiedocument en uitvoeringsprogramma 'Water- en natuurbeleving De Hunze'. Doel is de recreatieve beleving te versterken, met aandacht voor de balans tussen (behoud van) natuur en recreatief gebruik. De gebiedspartners hebben de handen ineen geslagen om te inventariseren welke recreatieve ambities en initiatieven er in het gebied zijn en op zoek te gaan naar de gezamenlijke doelen.

Projectkosten: € 20.000,--

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 10.000,--

Looptijd project: 1 juli 2019

Project: ontwikkeling Hünenweg

Het Hondsrugpad en de Hünenweg zijn twee wandelroutes die in Emmen samenkomen in bij het Rathaus van Osnabrück en het stadhuis van Groningen eindigen dan wel beginnen. De partners zien een route van hoge kwaliteit voor zich, voorzien van het kwaliteitskenmerk "Leading Quality Trail- Best of Europe". In Nederland zou het de eerste keer zijn dat dit kwaliteitskeurmerk wordt toegekend. Het doel is om van de Hünenweg een van de beste grensoverschrijdende wandelroutes van Europa te maken.

Projectkosten: € 203.000,--

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 45.203,--

Looptijd project: 30 juni 2022

Project: routeapp Drenthe

Recreatieschap Drenthe ontwikkelt een (basis) Drenthe routeapp. Naast de "eigen" routes, ook zichtbaar op www.drenthe.nl, kunnen ook andere organisaties hun routes in deze app tonen. Het doel is om voor de gebruikers één routeapp te hebben waar zij alle routes (plek is leidend) in één oogopslag ter beschikking hebben. Daarnaast kan deze app versnippering van overheidsgeld tegen gaan door deze app beschikbaar te stellen aan 'Drenthe'.

Projectkosten: € 45.186,--

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 30.186,--

Looptijd project: 31 december 2019

Project: gastheerschap

De kwaliteit van het 'Gastheerschap' is vaak leidend in de beleving van de gast. Het Recreatieschap ondersteunt en stimuleert initiatieven op het gebied van het versterken van het 'Gastheerschap'. Een Nederlandse gast vraagt om een andere benadering dan een Duitse of een Vlaamse gast. Samen met Marketing Drenthe is een project ontwikkeld om onze Drentse recreatieondernemers kennis op te laten doen over hoe je de verschillende gasten kunt ontvangen en hen te helpen richting een optimale gastbeleving.

Projectkosten: € 15.000,--

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 5.000,--

Looptijd project: 31 december 2019

Projecten van derden waar het Recreatieschap Drenthe direct bij betrokken is:

Project: Ontwikkeling Holtingerveld**Projecttrekker: gemeente Westerveld en Staatsbosbeheer**

Het betreft het verbeteren van de toeristische ontsluiting van het Holtingerveld, onder meer door het realiseren van een aantrekkelijke toegangspoort.

Projectkosten: € 200.000,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 25.000,-

Project: Gecoördineerde aanpak recreatief/toeristisch onderzoek**Projecttrekker: provincie Drenthe, Marketing Drenthe en Recreatieschap Drenthe**

Het komen tot een uniforme gegevensverzameling in relatie tot toerisme en recreatie in Drenthe. Hierbij kan ondermeer worden gedacht aan het jaarlijkse NRITonderzoek.

Projectkosten: € 10.000,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 3.500,-

Naast bovengenoemde projecten participeert het Recreatieschap Drenthe in 2018 ook in een groot aantal andere projecten cq. overleggen, zo zijn onder meer te noemen:

- Nationaal Beek- en Esdorplandschap Drentse Aa diverse poorten;
- Ontwikkeling poort Ruinen;
- Internetplatform Drenthe (drenthe.nl);
- Kenniscentrum Events;
- Projecten van 'Op Fietse';
- Regionaal landschap Drents-Friese Grensstreek;
- App's (Drenthe app, Pauperpadapp);
- Leader ZuidWest Drenthe;
- Gebiedscoöperatie ZuidWest Drenthe;
- Hunebed Highway Business Club;

8. Toekomstverwachting

In het kader van de jaarrekening 2018 past het even stil te staan bij de ontwikkelingen in 2019 en volgende jaren. Thema van de begroting 2019 is “voortvarend vernieuwend”. Na een periode van wereldwijde crisis en forse bezuinigingen bij het Recreatieschap is in de begroting 2018 de kentering ingezet van bezuinigen naar stimuleren. In 2018 hebben onze deelnemende gemeenten het mogelijk gemaakt om extra in te zetten op digitalisering en op het uitvoeren van onderhoud op de bestaande toeristisch-recreatieve infrastructuur. Onderhoud zal een blijven extra impuls vragen gelet op de toename van de bewegwijzering (realisatie wandelknooppuntensysteem).

Van belang in de komende jaren zal de verdere ontwikkeling van de samenwerking tussen de diverse partijen op het gebied van toerisme en recreatie zijn. Het project ‘Vitale Vakantieparken Drenthe’ is van groot belang voor de toekomst van de sector en voor het in stand houden van de werkgelegenheid en bestedingen vanuit de sector. Dit project zal meerjarig zijn waarbij vele partijen zijn betrokken en verbonden. Met het benoemen van de leden van de taskforce is een volgende belangrijke stap gezet richting de operationele fase.

Tevens zal gewerkt worden aan een versterking van de provincie-/landgrens overschrijdende samenwerking. Dit gezien het toenemende economische belang van de sector; extra investeringen in kwaliteit en verbreding van het product zijn en blijven van groot belang. Naast het richten van de aandacht op de Duitse gast vindt ook een verdere verkenning plaats van de mogelijkheden op de Chinees toeristische markt. Het leggen van een goede relatie en het leren kennen van elkaars cultuur en gewoonten krijgt verdere aandacht in 2019.

Verplichte paragrafen

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Financiering
3. Verbonden partijen
4. Grondbeleid
5. Bedrijfsvoering

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Op 1 januari 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in werking getreden. Het BBV verplicht Recreatieschap Drenthe aandacht te besteden aan de risico's. Het weerstandsvermogen bestaat uit het verschil tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Het bestaat uit die middelen die gebruikt kunnen worden om niet-begrote kosten te kunnen opvangen.

Om te komen tot een uitspraak over het weerstandsvermogen is een inschatting van risico's die Recreatieschap Drenthe loopt noodzakelijk. Voor het kunnen bepalen van het benodigde weerstandsvermogen is de financiële impact per risico berekend. Risico's zijn per definitie niet goed meetbaar. Dit komt doordat voor voorzienbare en redelijk kwantificeerbare risico's een voorziening moet worden gevormd.

Om een goed beeld te geven van de structurele exploitatie en de projecten zijn een aantal gegevens over de afgelopen jaren opgenomen.

	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
<i>Algemene reserve</i>	€ 93.463	€ 93.463	€ 93.463
<i>Fonds Recreatie en Toerisme</i>	421.390	438.732	452.252
<i>Bestemmingsreserve personele Inzet</i>	53.159	46.011	33.513
<i>Bestemmingsreserve onderhoud</i>	41.325	31.728	31.566
<i>Bestemmingsreserve ontwikkeling Infrastructuur</i>	50.696	50.696	48.402
<i>Resultaat boekjaar na bestemming</i>	5.055	9.595	16.162
<i>Totale exploitatie (excl. Projecten)</i>	1.201.576	946.864	836.725
<i>Totaal projecten</i>	367.857	55.349	205.026

Personeel

Een kleine organisatie als Recreatieschap Drenthe is kwetsbaar in de personele bezetting. Voor veel functies is het niet haalbaar om achtereenvolgend op hetzelfde kwalitatieve niveau beschikbaar te hebben. Dit betekent al snel dat beroep gedaan moet worden op externe ondersteuning. Een interim-functionaris zal het uit weerstandsvermogen bekostigd moeten worden.

Vervanging bij ziekte/calamiteit (directie)	6 maanden, dagtarief € 1.000, 2 dagen per week	€ 52.000
Vervanging bij ziekte en calamiteit (administratie)	6 maanden, dagtarief € 500, 2 dagen per week	€ 26.000

Materieel

Recreatieschap Drenthe heeft geen gebouwen in eigendom en heeft geen omvangrijke investeringen in materiële vaste activa gedaan. Er bestaan derhalve geen significante risico's omtrent waardering, vervanging en onderhoud.

Interne beheersing

Recreatieschap Drenthe kent net als iedere andere organisatie mee- en tegenvallers in de sfeer van organisatie en overige kosten. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op overschrijding van budgetten voor communicatie, kantoor en overige kosten.

Dergelijke tegenvallers dienen opgevangen te kunnen vanuit het weerstandsvermogen. Het budget voor dit type kosten is bij Recreatieschap Drenthe ongeveer € 200.000 per jaar.

	Grondslag	Bedrag in weerstandsvermogen
Budgetoverschrijding	10 % van geraamde kosten gedurende 2 jaar	€ 40.000

Recreatieschap Drenthe 2018

UNP
ACCOUNTANT
REVISIE

TER IDENTIFICATIE

Overige opbrengsten

Behalve aan de kostenkant kunnen ook de opbrengsten tegenvallen. Het Recreatieschap Drenthe kent geen grote stromen hierin. Via een dienstverleningsovereenkomst wordt administratieve ondersteuning verleend aan samenwerkende partijen (€ 8.000).

Daarnaast wordt een deel van het pand onderverhuurd. Bij opzegging van het huurcontract dalen de kosten nauwelijks waarbij Recreatieschap een structureel nadeel heeft (€ 18.000).

Recreatieschap Drenthe bezit gronden aan de Pottendijk te Emmen welke in erfpacht zijn uitgegeven. Mochten deze gronden verkocht worden dan zal de gemiste opbrengst (de erfpachtcanons) in de toekomst gedekt moeten worden. Hier zal nadere besluitvorming over moeten plaatsvinden; derhalve is dit in de berekening buiten beschouwing gelaten.

	Grondslag	Bedrag in weerstandsvermogen
Beëindiging dienstverlening/verhuur	anderhalf jaar	€ 39.000

Projecten

De projecten staan bij Recreatieschap Drenthe feitelijk buiten de exploitatie. Ter financiering van de projecten wordt een beroep gedaan op externe subsidiegevers. Daarnaast wordt aan een aantal projecten een bijdrage vanuit het Fonds Recreatie en Toerisme toegekend. Het saldo van het Fonds Recreatie en Toerisme vormt feitelijk een buffer om de projecten te financieren en de eventuele mee- en tegenvallers op te vangen. Tegenvallers zullen de mogelijkheden in de toekomst om projecten uit te voeren beperken maar zullen in de basis niet de weerstandscapaciteit van Recreatieschap Drenthe aantasten. Een scherpe periodieke beoordeling van de stand van de projecten wordt daarom nagestreefd. In de berekening van het weerstandsvermogen wordt om vorenstaande redenen dan ook met de projecten geen rekening gehouden.

Samenvatting en afweging

Resumerend komen we tot de volgende opstelling met betrekking tot het gewenste niveau van het benodigde weerstandsvermogen op basis van de geformuleerde uitgangspunten:

<u>Totaaloverzicht</u>	<u>Weerstandsvermogen</u>
Personeel	€ 78.000
Materieel	0
Interne beheersing	40.000
Overige opbrengsten	39.000
Projecten	0
Totaal	€ 157.000

Afgewogen kan worden dat de risico's zich meestentijds niet tegelijkertijd voordoen. Dat betekent dat de omvang van het benodigde weerstandsvermogen niet per se de optelsom van de samenstellende delen behoeft te vormen.

Verder kan opgemerkt worden dat Recreatieschap Drenthe een gemeenschappelijke regeling is. Deze rechtsvorm betekent uiteindelijk, als de financiële middelen van Recreatieschap Drenthe ontoereikend zijn, de deelnemende gemeenten de tekorten dienen aan te vullen. De huidige omvang van de algemene reserve is per 31 december 2018 € 93.463,-- (5,96 % van de totale exploitatielasten). Dit is gezien de omvang van de activiteiten en huidige inzichten door het bestuur als redelijk geacht, echter een verdere versterking, gelet op benoemde risico's, verdient aanbeveling.

Balansrisico's

Dit betreft o.a. openstaande vorderingen, afschrijvingsmethodiek op activa etc. Gezien het bedrag en bij welke organisatie c.q. bedrijf wij een vordering hebben openstaan, zullen deze vorderingen in 2019 daadwerkelijk worden ontvangen (het zijn vorderingen met een legitieme basis). Betreffende de gehanteerde afschrijvingsmethodiek is grotendeels aansluiting gezocht bij de gemeentelijke uitgangspunten.

Gerechtelijke procedures

Op dit moment worden geen juridische procedures door of tegen de gemeenschappelijke regeling gevoerd.

Onderhoud sanitaire voorzieningen ten behoeve van de recreatievaart

In het kader van de bestrijding van de legionellabacterie vindt in het seizoen periodieke controle plaats. De fysieke toestand van de gebouwen is goed.

Coördinatie/projectverantwoording uitvoering recreatief/toeristische projecten

Wederom zijn in 2018 projecten uitgevoerd en in uitvoering genomen. Deze projecten worden administratief en financieel verantwoord via een projectenadministratie. Regelmatig vindt overleg plaats tussen de projectverantwoordelijke en de projectuitvoerende, juiste toepassing van de subsidievoorwaarden en de actualiteit van de projectadministratie. Hierdoor worden de financiële risico's tot een minimum beperkt.

Organisatierisico's

De geringe omvang en opbouw van de organisatie evenals de werkdruk kunnen financiële risico's tot gevolg hebben. De ontwikkelingen worden door het bestuur en management nauwlettend gevolgd.

Mogelijke invoer vennootschapsbelastingplicht

Per 1 januari 2016 is de wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen van kracht geworden. Onze organisatie kent een gering aantal kleinschalige commerciële activiteiten. Het risico dat deze wet voor onze organisatie van toepassing is achten we beperkt.

Gezien het bovenstaande kunnen wij concluderen dat wij als gemeenschappelijke regeling geen risico's lopen die van grote materiële betekenis zijn voor de continuïteit van de organisatie.

2. Financiering

Algemeen

Het belangrijkste thema van de wet financiering decentrale overheden (wet Fido) is het inzicht geven in de treasuryfunctie bij decentrale overheden. De doelstellingen, richtlijnen en limieten van het voorgestane beleid zijn vastgelegd in het treasurystatuut. De treasuryparagraaf is één van de onderdelen waarmee de wetgever beoogt de transparantie en bestuurlijke beheersbaarheid van deze functie te bevorderen.

De wet Fido schrijft voor dat samen met de jaarstukken ook de overzichten met betrekking tot de renterisiconorm en de kasgeldlimiet bij Gedeputeerde Staten moeten worden ingediend. Evenals in 2017 is er geen sprake meer van een vaste schuld (langlopende lening), een overzicht betreffende de renterisiconorm is voor 2018 derhalve niet van toepassing.

Om praktische redenen is ervoor gekozen het model 'kasgeldlimiet' in deze paragraaf op te nemen. De kasgeldlimiet (de ruimte voor korte financiering) wordt volgens de wet Fido bij aanvang van het kalenderjaar 2018 gesteld op 8,2%. Van het begrotingstotaal van € 1.171.575,-- is dat € 96.069,--. Recreatieschap Drenthe heeft in 2018 geen gebruik gemaakt van kasgeldleningen.

Omschrijving	1e kw 2018	2e kw 2018	3e kw 2018	4e kw 2018
Omvang begroting per 1 januari (=grondslag)	1.171.575	1.171.575	1.171.575	1.171.575
Toegestane kasgeldlimiet				
in procenten van de grondslag	8,2	8,2	8,2	8,2
in een bedrag	96.069	96.069	96.069	96.069

Recreatieschap Drenthe 2018

INP
ACCOUNTANTS
ADVISEURS

TER IDENTIFICATIE

3. Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij is een privaats dan wel publiekrechtelijke organisatie, waarin Recreatieschap Drenthe een bestuurlijk en een financieel belang heeft. In 2018 was er geen sprake van een verbonden partij.

4. Grondbeleid

Vanaf eind 1993 heeft het Recreatieschap Drenthe gronden in bezit. Deze gronden betreffen het Regionaal Geluidsportcentrum aan de Pottendijk te Emmer-Compascuum. Het centrum omvat:

- a. een regionaal motorcrosscentrum – groot ca. 10 ha;
- b. een provinciaal schietsportcentrum – groot ca. 15 ha.

Het motorcrossgedeelte wordt beheerd en geëxploiteerd door de motorvereniging Motodrôme Emmen. Het schietsportcentrum wordt beheerd en geëxploiteerd door de stichting Schiet- en Jachtsportcentrum Emmen. De gronden zijn voor 50 jaar in erfpacht aan de genoemde organisaties uitgegeven. De resterende looptijd van de erfpacht is nog 27 jaar. Jaarlijks ontvangen wij hiervoor erfpachtcanons (zie programmabegroting c.q. programmarekening). Deze canons worden jaarlijks geïndexeerd. In eerdere besluitvorming heeft het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Drenthe besloten over te gaan (indien mogelijk) tot verkoop van de gronden met behoud van de huidige bestemming.

In het verslagjaar zijn plannen ontwikkeld om te komen tot de vestiging van een windmolenpark op en rond de locatie Pottendijk (gemeente Emmen). Hiertoe zou een recht van opstal gevestigd dienen te worden op de verpachte grond. Gelet op deze ontwikkeling (en het reeds eerder ingenomen standpunt om over te gaan tot verkoop) is opdracht gegeven om te komen tot taxatie van deze gronden. Momenteel vinden gesprekken plaats met beide erfpachters om de optie tot verkoop van de gronden te bespreken (conform erfpachtovereenkomst). Indien deze gesprekken leiden tot verkoop zal Recreatieschap Drenthe een voorstel maken met opties waaraan de verkoopopbrengst kan worden besteed.

5. Bedrijfsvoering

Zie jaarverslag.

JAARREKENING

2018

Balans per 31 december 2018 (in euro's)

	31-12-2018	31-12-2017
ACTIVA		
Vaste activa		
<u>Immateriële vaste activa</u>		
Auteursrechten Drenthe-kaart	1	1
<u>Materiële vaste activa</u>		
Investerings met economisch nut	11.752	12.037
	11.753	12.038
Vlottende activa		
Voorraad	2.066	2.243
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		
Vorderingen op openbare lichamen	204.980	106.452
Overige vorderingen	3.685	19.393
Overige uitzettingen	1.494.495	1.018.151
	1.705.226	1.146.239
<u>Liquide middelen</u>		
Bank	170.533	196.570
Totaal	1.887.512	1.354.847
PASSIVA		
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>		
Algemene reserve	93.463	93.463
Nog te bestemmen resultaat boekjaar	5.055	9.595
Bestemmingsreserve fonds Recr.&Toerisme	421.390	438.732
Bestemmingsreserve personele inzet	53.159	46.011
Bestemmingsreserve onderhoud	41.325	31.728
Bestemmingsreserve ontw. infrastructuur	50.696	50.696
	665.088	670.225
Vlottende passiva		
<u>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		
Overige schulden	276.854	167.419
<u>Overlopende passiva</u>	945.570	517.203
	1.222.424	684.622
Totaal	1.887.512	1.354.847

Programmarekening (in euro's)

	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2018	2018	2017
BATEN			
Personeel	8.133	6.100	8.268
Huisvesting	29.629	29.700	29.519
Overige opbrengsten	39.900	17.000	64.391
Bijdrage gemeenten in exploitatie	829.178	829.178	598.000
Fonds Recreatie en Toerisme	289.597	289.597	241.553
Projecten	367.857	p.m.	55.349
Totaal baten	1.564.294	1.171.575	997.080
LASTEN			
Personeel	524.083	559.000	467.202
Huisvesting	78.250	78.600	78.094
Onderhoud	67.166	60.000	45.496
Overige uitgaven	23.173	10.000	38.362
Overige uitgaven toeristische info. voorziening	115.178	115.178	0
Bestuur	656	500	646
Bureau	81.871	50.249	57.209
Afschrijvingen	4.260	1.303	4.782
Fonds Recreatie en Toerisme	306.939	289.597	255.073
Projecten	367.857	p.m.	55.349
Totaal lasten	1.569.433	1.164.427	1.002.213
Saldo financieringsfunctie	0	0	0
Resultaat voor bestemming	-5.139	7.148	-5.133
<u>Onttrekkingen aan reserves</u>			
Bestemmingsreserve fonds R. & T.	17.342	0	13.520
Bestemmingsreserve personele inzet	15.852	15.852	15.852
Bestemmingsreserve onderhoud	0	0	20.000
<u>Toevoegingen aan reserves</u>			
Bestemmingsreserve personele inzet	23.000	23.000	28.350
Bestemmingsreserve onderhoud	0	0	4.000
Bestemmingsreserve infrastructuur	0	0	2.294
Resultaat na bestemming	5.055	0	9.595

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

1. Inleiding

Onderstaande grondslagen, waarop de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling is gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten.

2. Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa en materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden.

Op de auteursrechten van de VVV-kaart Drenthe wordt niet afgeschreven. Voor het overige vindt afschrijving plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het actief.

De afschrijvingstermijnen volgens de lineaire methode bedragen in jaren:

Vervoermiddelen	5
Automatisering	5
Kantoorinventaris	10

Vlottende activa

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde verminderd met eventuele afwaarderingen vanwege incurrantheid.

Uitzettingen en overige vorderingen

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van individuele beoordeling.

Onderhanden projecten worden in de balans gepresenteerd als vordering dan wel schuld uit hoofde van de verkregen subsidies dan wel aangenomen projecten. Er is sprake van een vordering indien het bedrag van de verwachte respectievelijk (subsidie) opbrengst hoger is dan de gemaakte kosten. Indien het bedrag van de verwachte respectievelijk gerealiseerde (subsidie) opbrengst lager is dan de gemaakte kosten, is sprake van een schuld.

Een project wordt niet meer als onderhanden project beschouwd indien eindbeschikking van de subsidieverstrekker is verkregen dan wel alle kosten zijn afgerekend.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen, deze bevatten alleen banksaldi.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Algemene reserve

De algemene reserve dient als algehele buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

Bestemmingsreserves

Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient onderbouwd te zijn met bestuursbesluiten van het Algemeen Bestuur dan wel opgenomen te zijn in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming.

Resultaat na bestemming

Het resultaat na bestemming is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves. Het resultaat na bestemming wordt onttrokken of toegevoegd aan de algemene reserve of de bestemmingsreserve onderhoud.

Vlottende passiva

Vlottende schulden

De vlottende schulden en de overlopende passiva worden tegen nominale waarde opgenomen.

Programmarekening

Baten

Personeel: opbrengsten van personeel dat werk voor projecten of derden uitvoert; per jaar is dit sterk afhankelijk van de aard van de uitgevoerde projecten.

Huisvesting: opbrengst van erfpachtcanon en onderverhuur van een deel van het pand.

Overige opbrengsten: opbrengsten van werkzaamheden uitgevoerd door het Recreatieschap Drenthe.

De gemeentelijke bijdrage omvat de in de gemeenschappelijke regeling overeengekomen bijdrage in het exploitatieresultaat en het fonds Recreatie en Toerisme.

Lasten

De exploitatiekosten worden berekend op basis van historische kosten.

Met betrekking tot de personeelskosten voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft het Recreatieschap Drenthe zich gehouden aan de Beleidsregels toepassing WNT.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2017 zijn, waar nodig, opnieuw gerubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2018 mogelijk te maken.

Toelichting op de balans per 31 december 2018 (in euro's)

ACTIVA

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Auteursrechten Drenthe-kaart	<u>1</u>	<u>1</u>

Op de auteursrechten van de Drenthe-kaart wordt niet afgeschreven.

Materiële Vaste Activa

Het betreft uitsluitend activa met een economisch nut.

Cumulatieve aanschafwaarde	57.723	
Afschrijving begin van het jaar	<u>-45.686</u>	
	12.037	
Investerings	<u>3.975</u>	
	16.012	
Aanschafwaarde desinvesteringen	<u>0</u>	
	16.012	
Afschrijvingen 2018	-4.260	
Afschrijvingen desinvesteringen	<u>0</u>	
Boekwaarde per 31 december	<u>11.752</u>	<u>12.037</u>

In bijlage 3 wordt nader ingegaan op het verloop.

Vlottende activa

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Vorraad	<u>2.066</u>	<u>2.243</u>

Het betreft de voorraad kaarten en folders.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Deelnemende gemeenten	113.855	172
Overige openbare lichamen	<u>91.125</u>	<u>106.280</u>
	<u>204.980</u>	<u>106.452</u>

Het betreft met name nog te ontvangen subsidiebedragen van lopende projecten.

Overige vorderingen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Handelsdebiteuren	<u>3.685</u>	<u>19.393</u>

Overige uitzettingen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
--	-------------------	-------------------

Nog te ontvangen bedragen

Waarborgsommen	400	600
Omzetbelasting	579	76.926
Kruisposten	1.608	1.828
Subsidie projecten	13.000	0
Diversen	3.383	167

Vooruitbetaalde bedragen

Verzekeringen	9.212	9.658
Onderhanden projecten	122.849	61.815
Vooruitontvangen facturen	7.597	6.756

De onderhanden projecten worden nader toegelicht in bijlage 4.

Schatkistbankieren

Uitzettingen in 's Rijksschatkist	<u>1.335.867</u>	<u>860.401</u>
	<u>1.494.495</u>	<u>1.018.151</u>

Drempelbedrag 2018:

Het bedrag aan middelen dat buiten 's Rijks schatkist is aangehouden:

	<i>1e kw.</i>	<i>2e kw.</i>	<i>3e kw.</i>	<i>4e kw.</i>
buiten schatkist aangehouden	200.886	147.325	185.406	109.649
ruimte onder drempelbedrag	49.114	102.675	64.594	140.351
overschrijding van het drempelbedrag				

Liquide middelen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Bank Nederlandse Gemeenten	164.881	178.037
Rabobank	<u>5.652</u>	<u>18.533</u>
	<u>170.533</u>	<u>196.570</u>

Een groot deel van dit bedrag betreft vooruitontvangen subsidiegelden van lopende projecten.

PASSIVA**Vaste passiva**Eigen vermogen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Algemene reserve		
Saldo per 1 januari	93.463	93.463
Toevoegingen	0	0
Onttrekkingen	0	0
Saldo per 31 december	<u>93.463</u>	<u>93.463</u>
Resultaat huidig boekjaar	<u>5.055</u>	<u>9.595</u>

Conform het besluit van het Algemeen Bestuur is het resultaat 2017 ten gunste van de bestemmingsreserve onderhoud gebracht.

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Bestemmingsreserve		
Fonds Recreatie & Toerisme		
Saldo per 1 januari	438.732	452.252
Toevoegingen	0	0
Onttrekkingen	-17.342	-13.520
Saldo per 31 december	<u>421.390</u>	<u>438.732</u>

Conform het begrotingsbesluit zal het saldo van de bijdragen minus de uitgaven ten laste c.q. ten gunste van deze reserve worden geboekt. In de bestemmingsreserve is sprake van fonds-bedragen die voor een groot deel bestemd zijn voor lopende projecten. De bestemming van deze reserve is uitgewerkt in bijlage 6.

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Bestemmingsreserve		
Personele inzet		
Saldo per 1 januari	46.011	33.513
Toevoegingen	23.000	28.350
Onttrekkingen	-15.852	-15.852
Saldo per 31 december	<u>53.159</u>	<u>46.011</u>

De bestemmingsreserve wordt gebruikt als er sprake is van inzet van additioneel personeel ten gevolge van hoge werkdruk bij projecten en/of administratieve druk.

	31-12-2018	31-12-2017
Bestemmingsreserve		
Onderhoud		
Saldo per 1 januari	31.728	31.566
Resultaat vorig boekjaar na bestemming	9.597	16.162
Toevoegingen	0	4.000
Onttrekkingen	0	-20.000
Saldo per 31 december	<u>41.325</u>	<u>31.728</u>

De bestemmingsreserve wordt gebruikt voor de het opvangen van de toenemende onderhoudskosten. Het vergroten van deze reserve is noodzakelijk om aan toekomstige onderhoudsverplichtingen te kunnen voldoen (onderhoud van gerealiseerde bewegwijzering ed.).

	31-12-2018	31-12-2017
Bestemmingsreserve		
Ontwikkeling Infrastructuur recreatie		
Saldo per 1 januari	50.696	48.402
Toevoegingen	0	2.294
Onttrekkingen	0	0
Saldo per 31 december	<u>50.696</u>	<u>50.696</u>

De bestemmingsreserve wordt gebruikt ten behoeve van nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot fietsen, wandelen en paardrijden.

Flottende passiva

Netto-flottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden

Crediteuren

	31-12-2018	31-12-2017
Salarissen	93.692	101.410
Bewegwijzering	23.861	16.606
Overige	159.301	49.403
	<u>276.854</u>	<u>167.419</u>

Overlopende passiva

Nog te betalen bedragen

	31-12-2018	31-12-2017
Accountantskosten	7.000	7.000
Onderhanden projecten	913.395	484.504
Omzetbelasting	0	0
Diversen	25.175	25.699
	<u>945.570</u>	<u>517.203</u>

De onderhanden projecten worden nader toegelicht in bijlage 4.

Niet uit de balans blijvende activa/verplichtingen.

Het Recreatieschap Drenthe heeft gronden in bezit aan de Pottendijk te Emmer-Compascuum. Deze gronden worden gebruikt door de motorvereniging Motodrôme uit Emmen en de stichting Schiet- en Jachtsportcentrum uit Emmen. Jaarlijks wordt van beiden een erfpachtcanon ontvangen. De gronden zijn voor 50 jaar in erfpacht uitgegeven. De erfpachtregeling resteert nu nog 27 jaar. Het bestuur van het Recreatieschap Drenthe heeft besloten over te gaan (indien mogelijk) tot verkoop van de gronden met behoud van de huidige bestemming.

Het kopieerapparaat is in gebruik middels een operational leaseovereenkomst. Deze overeenkomst loopt af per 31 maart 2022; de maandelijkse leasetermijn bedraagt € 181,53 (excl. btw). Naast de leaseovereenkomst loopt er een onderhoudscontract, waarin tevens een standaard afname-aantal van kopiën is inbegrepen. Dit contract bedraagt € 274,50 per kwartaal. Ook deze overeenkomst loopt tot 31 maart 2022. Het kopieerapparaat/printer en het pand worden ook gebruikt door de Stichting Drentse Fiets 4 Daagse (doorberekening vindt plaats afhankelijk van het daadwerkelijk gebruik).

De kantoorruimte (Brink 4b te Diever) wordt gehuurd. Het contract loopt af per 31 december 2020. De huurprijs bedraagt per jaar € 46.250,-- (excl. btw); hierbij vindt een jaarlijkse indexering plaats sinds 1 januari 2012.

Een gedeelte van de kantoorruimte wordt onderverhuurd aan Retrospect. De huuropbrengst bedraagt per jaar € 12.000,-- (excl. btw); vast bedrag. De huurovereenkomst loopt af per 31 december 2020. Een gedeelte wordt onderverhuurd aan de Stichting Drentse Fiets4Daagse. De huuropbrengst bedraagt in 2019 € 5.755,-- (excl. btw); hierbij vindt een jaarlijkse indexering plaats.

De opslagruimte (Kampsweg 4 te Wijster) wordt gehuurd. Het contract loopt af per 31 december 2020. De huurprijs en servicekosten bedragen per jaar € 7.360,-- (excl. btw); hierbij vindt een jaarlijkse indexering plaats sinds 1 juli 2011.

Jaarlijks wordt een bijdrage (€ 1.500,--) betaald aan de Stichting Watersportvoorzieningen Appelscha. Deze bijdrage komt ten goede aan het onderhoud van het sanitairgebouw te Appelscha; de looptijd van deze vergoeding is voor onbepaalde tijd.

Gebruik woord en beeldmerk Tour de TT. Gedurende 10 jaar een abonnementsbedrag voor merkbewaking € 142,--. Loopt af in het jaar 2023.

Ultimo boekjaar is er een schuld aan opgebouwde vakantiedagen van personeel (€ 16.000,--).

Het Recreatieschap Drenthe heeft een meerjarig contract lopen voor het ontwikkelen van cartografische bestanden (fiets- en wandelcartografie). Deze samenwerking heeft een looptijd van minimaal 4 jaar (ingående december 2016). Hiervoor is een jaarlijkse vergoeding verschuldigd van € 7.864 per jaar (jaarlijks te indexeren).

Voor de automatisering heeft het Recreatieschap Drenthe een leveringsovereenkomst met Spreen ICT afgesloten, dit betreft cloud terminal server, onderhoud/back-up, gebruikers licenties en werkplekbeheer. De maandelijkse kosten bedragen € 1.295,--. Het contract loopt af per 1 januari 2019, hierna geldt een opzegtermijn van 1 kalendermaand. Binnen de looptijd van de overeenkomst is het toegestaan om per kalendermaand diensten op- en af te schalen (op voorwaarde dat 50% van de oorspronkelijke samenstelling blijft bestaan).

Toelichting op de programmarekening 2018 (in euro's)

BATEN

Personeel

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Administratieve werkzaamheden	8.133	6.100	12.481
Personele vergoedingen	0	0	-4.213
	8.133	6.100	8.268

Voor de stichting Geopark de Hondsrug zijn administratieve werkzaamheden uitgevoerd in 2018.

Huisvesting

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Erfpachtcanon	6.874	6.900	6.781
Huurinkomsten	17.755	17.800	17.738
Bijdrage loods uit onderhoud	5.000	5.000	5.000
	29.629	29.700	29.519

Het Recreatieschap Drenthe heeft gronden in bezit aan de Pottendijk te Emmer-Compascuum.

Deze gronden zijn in erfpacht uitgegeven aan de motorvereniging Motodrôme en de stichting Schieten Jachtsportcentrum.

De gronden zijn voor 50 jaar in erfpacht uitgegeven. De erfpacht-regeling resteert nu nog 27 jaar.

Het bestuur van het Recreatieschap Drenthe heeft besloten over te gaan (indien mogelijk) tot de verkoop van de gronden met behoud van de huidige bestemming.

Een deel van het pand wordt onderverhuurd aan de Stichting Drentse Fiets4Daagse en Retrospect.

Voor de opslag van gereedschap en onderhoudsmateriaal wordt een loods gehuurd in Wijster. Ten laste van de onderhoudskosten wordt een bijdrage gedaan voor de huur van de loods.

Overige opbrengsten

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Recreatiecongres	14.820	7.000	13.705
Recreatiesociëteit	9.950	8.000	9.323
Excursie	4.353	2.000	5.263
Cursus AORTA-ambtenaren	0	0	14.500
Verkoop kaarten en dergelijke	10.008	0	9.217
Overige ontvangsten	769	0	12.383
	39.900	17.000	64.391

Jaarlijks wordt er in het najaar een Recreatiecongres georganiseerd. De deelnemers aan het congres betalen een eigen bijdrage. Vanuit het Fonds Recreatie en Toerisme werd een bedrag van € 6.840 beschikbaar gesteld.

Deelnemers van de recreatie-sociëteit betalen een lidmaatschap. Jaarlijks wordt er een bestuurs-excursie georganiseerd. Vanuit het Fonds Recreatie en Toerisme werd een bijdrage van € 4.353 beschikbaar gesteld.

De verkoop van kaarten e.d. werd niet opgenomen in de begroting.

Bijdrage gemeenten

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Bijdrage gemeenten	829.178	829.178	598.000

De gemeentelijke bijdrage omvat de in de gemeenschappelijke regeling overeengekomen bijdrage in de exploitatiekosten (zie bijlage 1).

Bijdrage gemeenten fonds Recreatie en Toerisme

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Bijdrage gemeenten	289.597	289.597	241.553

De gemeentelijke bijdrage omvat de in de gemeenschappelijke regeling overeengekomen bijdrage in het fonds Recreatie en Toerisme (zie bijlage 2).

Projecten

Mutatie projecten

Het mutatiesaldo voor de projecten
verschilt per jaar (zie bijlage 4).

Werkelijk 2018
367.857

Begroting 2018
p.m.

Werkelijk 2017
55.349

Toelichting op de programmarekening 2018 (in euro's)

LASTEN

Personeel

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Bruto salarissen	453.814	441.000	429.569
Sociale lasten	128.018	131.000	114.348
Uren naar projecten	-69.742	-23.000	-91.511
Reiskosten naar projecten	-3.108	0	-2.404
Inlenen van personeel	7.338	0	0
Kosten salarisverwerking	3.473	3.000	3.707
Opleiding	3.903	5.500	1.436
Overige kosten	387	1.500	12.057
	524.083	559.000	467.202

Gedurende het jaar 2018 waren er 8,2 fte in vaste dienst (11 medewerkers en 1 oproepkracht),
Gedurende het jaar 2017 waren er 7,7 fte in vaste dienst (11 medewerkers en 1 oproepkracht),

Een aantal medewerkers hebben uitbreiding van de uren gehad in verband met aanvullende werkzaamheden voor projecten. Deze uren zijn doorbelast naar de projecten naast doorbelasting van reguliere uren naar de projecten.

Doorbelasting uren naar projecten van diverse medewerkers bedraagt € 69.742

Het Recreatieschap Drenthe voert diverse projecten uit. Afhankelijk van de projectopzet en het subsidieregime kunnen incidentele uren die projectmatig gemaakt zijn door interne medewerkers doorbelast worden naar projecten. Afhankelijk van het project kunnen de uren tegen een uurtarief bruto salaris dan wel met een opslag geboekt worden. Tevens werden er reiskosten gemaakt met betrekking tot de projecten

Dit geeft geen garantie voor de komende jaren. Ten tijde van het opstellen van de begroting waren de door te belasten uren nog niet bekend.

In 2018 is personeel ingeleend omwille van personeelwisselingen.

Zoals in de begroting is opgenomen heeft er een onttrekking plaatsgevonden vanuit de bestemmingsreserve personele inzet € 15.852.

De opleidingskosten hebben met name betrekking op een opleiding voor desktop publisher (DTP).

Huisvesting

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Huur kantoorruimte	53.911	54.000	52.853
Energie kantoorruimte	9.932	11.000	10.285
Onderhoud pand	357	600	350
Huurkosten loods	8.148	8.000	8.040
Schoonmaakkosten	3.285	3.000	2.788
Overige huisvestingskosten	2.617	2.000	3.778
	78.250	78.600	78.094

Het Recreatieschap Drenthe huurt een gedeelte van het voormalig gemeentehuis van Diever, Brink 4b, de begane grond. Een deel hiervan wordt onderverhuurd aan de Stichting Drentse Fiets 4Daagse en aan de firma Retrospect. De huurinkomsten zijn opgenomen onder de baten.

De energiekosten van het gehele pand worden gedeeld met de huurder van de bovenverdieping. aan de hand van een verdeelsleutel gebaseerd op verbruiksgegevens.

Voor de opslag van borden en overige onderhoudsmaterialen wordt een loods gehuurd in Wijster. De huurovereenkomst heeft een looptijd tot en met 31 december 2020.

Onderhoud	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Autokosten	7.245		5.424
Kanoroutes	2.265		5.150
Wandelroutes	4.990		0
Gereedschappen e.d.	896		294
MTB-routes	1.515		1.410
Onderhoud algemeen	34.845		16.437
Toiletvoorzieningen onderhoud e.d.	12.949		13.892
Toiletvoorzieningen energie	2.461		2.889
	67.166	60.000	45.496

De kosten voor onderhoud algemeen geven een grote stijging aan ten opzicht van 2017 dit komt door de kosten van QGIS (€ 16.215).

Overige uitgaven	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Recreatiecongres	14.820	7.000	13.705
Recreatiesociëteit	650	1.000	2.176
Inkoop kaarten e.d.	3.350	2.000	2.867
Cursus AORTA-ambtenaren	0	0	14.351
Kosten excursie	4.353	0	5.263
	23.173	10.000	38.362

Jaarlijks wordt er in het najaar een Recreatiecongres georganiseerd. De kosten (en opbrengsten) zijn hoger dan begroot. Gekozen is voor een dagvullend programma vanuit een kwaliteit-locatie met aansprekende presentaties.

De Recreatiesociëteit is een netwerkgroep met deelnemers uit verschillende organisaties, de deelnemers betalen een lidmaatschap, hieruit worden de kosten voldaan. Jaarlijks wordt er een bestuursexcursie georganiseerd, dit jaar was het een programma naar Drenthe.

Overige uitgaven toeristische informatievoorzieningen

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Toeristische informatievoorziening	65.178	65.178	0
Drenthe.nl	50.000	50.000	0
	115.178	115.178	0

Taken met betrekking tot toeristische informatievoorzieningen en de website Drenthe.nl werden in 2016 en 2017 projectmatig door het Recreatieschap Drenthe uitgevoerd en worden vanaf 2018 in de exploitatie opgenomen.

Bestuur

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Vergaderkosten	656	500	646

Bureau

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Portikosten	1.556	1.000	1.185
Telefoon-/faxkosten	2.507	2.500	2.205
Reiskosten	12.599	9.000	13.297
Representatiekosten	1.882	500	578
Kantoorbenodigdheden	853	1.000	1.586
Kopieerkosten	1.222	1.500	1.639
Leasekosten	1.830	1.100	1.588
Kantinekosten	1.093	1.000	1.035
Automatiseringskosten	12.829	9.000	10.531
Documentatie en voorlichting	3.417	1.000	1.052
Abonnementen	1.946	1.400	1.355
Bankkosten	491	700	388
Verzekeringskosten	8.490	10.000	9.722
Accountantskosten	10.000	10.000	10.000
Website	16.910	0	0
Overige kosten	4.246	549	1.048
	81.871	50.249	57.209

Het Recreatieschap Drenthe heeft vele contacten met haar opdrachtgevers en met projectbetrokkenen en dit veroorzaakt reiskosten en representatiekosten.

De automatiseringskosten zijn hoger dan begroot door de overstap naar de cloud-omgeving en andere kleine aanpassingen.

In 2018 is de website vernieuwd.

Afschrijvingen
Afschrijvingen

Werkelijk 2018
4.260

Begroting 2018
1.303

Werkelijk 2017
4.782

Zie bijlage 3

Recreatie en Toerisme
Uitgaven projecten in fonds

Werkelijk 2018
306.939

Begroting 2018
289.597

Werkelijk 2017
255.073

De uitgaven aan projecten in het fonds Recreatie en Toerisme zijn per jaar verschillend. De toezegging en de daadwerkelijke afronding vindt niet altijd in hetzelfde jaar plaats (zie bijlage 5).

Projecten
Projectuitgaven

Werkelijk 2018
367.857

Begroting 2018
p.m.

Werkelijk 2017
55.349

Het mutatiesaldo voor de projecten verschilt per jaar (zie bijlage 4).

Algemeen

De begrotingsoverschrijdingen passen binnen het bestaande beleid.
De begrotingsoverschrijdingen worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten of komen pas tot uitdrukking bij het opmaken van de jaarrekening.

Reserves

Onttrekking bestemmingsreserve Fonds Recreatie en Toerisme

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Saldo	<u>17.342</u>	<u>0</u>	<u>13.520</u>

Het saldo betreft het verschil tussen ontvangsten en uitgaven in het boekjaar.

Niet alle toezeggingen worden uitbetaald in het jaar van toezegging. De uitbetaling zal dan plaatsvinden in volgend(e) ja(a)r(en). Bepaalde toezeggingen worden pas uitbetaald bij afronding van het project.

Onttrekking bestemmingsreserve personele inzet

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Saldo	<u>15.852</u>	<u>15.852</u>	<u>15.852</u>

Zoals in de begroting is opgenomen heeft er een onttrekking plaatsgevonden van € 15.852 ten gunste van de brutosalarissen.

Onttrekking bestemmingsreserve onderhoud

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Conform begroting	<u>0</u>	0 <u>0</u>	20.000 <u>20.000</u>

**Toevoeging bestemmingsreserve
personele inzet**

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Conform begroting	23.000		23.000
Project MKB scholing	0		5.350
	23.000	0	28.350

**Toevoeging bestemmingsreserve
onderhoud**

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Project wandelknooppunten	0	0	4.000
	0	0	4.000

**Toevoeging bestemmingsreserve
infrastructuur**

	Werkelijk 2018	Begroting 2018	Werkelijk 2017
Saldo	0	0	2.294

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Drenthe

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Drenthe te Diever gecontroleerd. Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Drenthe te Diever op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2018;
- de programmarekening over 2018; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Drenthe zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

POST
Postbus 900
9400 AX Assen

BEZOEK
Noorderstaete 40
9402 XB Assen

TELEFOON
(0592) 37 97 37

E-MAIL
info@unp.nl
WEBSITE
www.unp.nl

KVK
04086963

LID VAN
SRA

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Bericht van het Dagelijks Bestuur;
- Programmaverantwoording;
- Verplichte paragrafen; en
- Bijlagen (Investeringsstaat, Bijdrage gemeenten in de exploitatiekosten, Bijdrage gemeenten in het fonds Recreatie en Toerisme, Projecten, Fonds Recreatie en Toerisme, Bestemmingsreserve fonds Recreatie en Toerisme en Wet normering topinkomens).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in artikel 213 lid 3 onder d van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de gemeenschappelijke regeling te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controle-opdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Assen, 5 maart 2019

UNP accountants adviseurs B.V.
namens deze

drs. F. Geertsma RA

Bijlagen

Bijlage 1

Bijdragen gemeenten 2018 in de exploitatiekosten volgens bestaande bijdrageregeling.

		Werkelijk	Begroting	Nog te
Gemeente	in %	2018	2018	ontvangen in 2018
Aa en Hunze	7,75	59.778	59.778	0
Assen	7,50	57.850	57.850	0
Borger-Odoorn	8,00	61.706	61.706	0
Coevorden	9,25	71.348	71.348	0
De Wolden	6,75	52.065	52.065	0
Emmen	18,00	138.839	138.839	0
Hoogeveen	8,00	61.706	61.706	0
Meppel	4,00	30.853	30.853	0
Midden-Drenthe	10,00	77.133	77.133	0
Noordenveld	7,25	55.921	55.921	0
Ooststellingwerf	7,50	57.850	57.850	0
Tynaarlo	6,25	48.208	48.208	0
Westerveld	7,25	55.921	55.921	0
Totaal	107,50	829.178	829.178	0

Bijlage 2

Bijdragen gemeenten 2018 in het fonds Recreatie en Toerisme: ter stimulering van projecten in het kader van Recreatie en Toerisme volgens bestaande bijdrageregeling.

	Werkelijk	Begroting	Nog te ontvangen
Gemeente	2018	2018	2018
Aa en Hunze	37.246	37.246	0
Assen	17.053	17.053	0
Borger-Odoorn	33.608	33.608	0
Coevorden	49.400	49.400	0
De Wolden	16.385	16.385	0
Emmen	13.938	13.938	0
Hoogeveen	14.062	14.062	0
Meppel	14.516	14.516	0
Midden-Drenthe	21.925	21.925	0
Noordenveld	15.461	15.461	0
Ooststellingwerf	15.681	15.681	0
Tynaarlo	16.434	16.434	0
Westerveld	23.888	23.888	0
Totaal	289.597	289.597	0

Bijlage 3

Investeringsstaat

Omschrijving	Aanschaf- datum	Afschrijv. %	Aanschaf- waarde begin boekjaar	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Aanschaf- waarde einde boekjaar	Totale afschrijving begin boekjaar	Afschrijving desinves- teringen	Boek- waarde begin boekjaar	Afschrijving boekjaar	Boek- waarde einde boekjaar	Rest- waarde begin boekjaar	Rest- waarde einde boekjaar
Vervoermiddelen													
Bedrijfsauto's													
Volkswagen 3-VLX-11	1-3-2011	20,00	19.708	0	0	19.708	16.708	0	3.000	0	3.000	3.000	3.000
Volkswagen 5-VZK-31	16-10-2012	20,00	20.250	0	0	20.250	17.250	0	3.000	0	3.000	3.000	3.000
Aanhanger + wijzer	30-4-2015	20,00	3.597	0	0	3.597	1.918	0	1.679	720	959	0	0
Subtotaal			43.555	0	0	43.555	35.876	0	7.679	720	6.959	6.000	6.000
Overige materiële vaste activa													
Kantoorinventaris													
Kantoormeubilair	6-2-2009	10,00	1.245	0	0	1.245	1.101	0	144	124	20	0	0
Telefooncentrale	1-10-2010	11,76	11.776	0	0	11.776	8.537	0	3.239	2.591	648	0	0
Subtotaal			13.021	0	0	13.021	9.638	0	3.383	2.715	668	0	0
Automatisering													
HP Pavilion computer	3-4-2017	20,00	1.147	0	0	1.147	172	0	975	229	746	0	0
Beeldschermen 3x	18-4-2018	20,00	0	3.975	0	3.975	0	0	0	596	3.379	0	0
			1.147	3.975	0	5.122	172	0	975	825	4.125	0	0
Totaal			57.723	3.975	0	61.698	45.686	0	12.037	4.260	11.752	6.000	6.000

Bijlage 4

Onderhanden projecten

Naam project	Project nummer	Saldo per 01-01-18	Lasten 2018	Baten 2018	Saldo per 31-12-18 Vordering	Schuld
Aanpassing fietsknooppuntennetwerk Ooststellingwerf	785	-5.753	0	0	5.753	
Ontwikkeling wandelknooppunten gem. De Wolden f2	788	18.767	54.514	56.033		20.286
Regionaal Landschap	790	25.788	4.597	0		21.191
Ontwikkeling wandelknooppunten gem. Westerveld	794	51.958	8.222	80.334		124.070
Ontwikkeling wandelknooppunten Midden-Drenthe	795	40.583	936	41.334		80.981
Zuidlaardermeer infrastructuur	796	-2.373	82.700	158.742		73.669
MTB-fonds	802	9.991	0	22.500		32.491
Hippisch Toerisme	804	100.071	45.542	-18.275		36.254
Expertteam fase 4	807	58.483	36.587	36.000		57.896
Naturpark wandelknooppuntensysteem	808	-4.547	66.580	0	71.127	
Naturpark fietsknooppuntensysteem	809	-6.627	15.776	0	22.403	
Vitale Vakantieparken	811	2.979	25.245	35.481		13.215
Netwerk ondernemers voor ondernemers	816	0	22.404	0	22.404	
Men- en ruiterroutes gemeente De Wolden	819	-959	173	0	1.132	
Ontwikkeling wandelknooppunten gem. Coevorden	822	0	1.369	129.333		127.964
Ontwikkeling wandelknooppunten gem. Borger-Odoorn	823	0	0	79.333		79.333
Ontwikkeling wandelknooppunten gem. De Wolden f3	824	0	0	29.333		29.333
Vernieuwing fietsknooppuntensysteem	826	0	0	169.276		169.276
Deelfietsen Zuid-Oost Drenthe	827	0	3.750	6.000		2.250
Kanotoerisme Aa en Hunze	829	0	0	10.000		10.000
Hünenweg	830	0	30	0	30	
RouteApp Drenthe	831	0	0	30.186		30.186
Gastheerschap	832	0	0	5.000		5.000
Afgeronde projecten in 2018		134.328	382.060	247.732	0	0
Mutatie projectsaldo			367.857			
Totaal		422.689	1.118.342	1.118.342	122.849	913.395

Toelichting op de lopende projecten

Naam project: **Aanpassing fietsknooppuntnetwerk Ooststellingwerf**

Totale kosten: € 12.132,--

Subsidie: € 12.132,--

Startdatum: 1 juli 2015

Einddatum: 31 december 2018 gewijzigd naar 31 december 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 5.753,-- -/-
Nog te verwachten kosten	€ 6.379,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 12.132,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Ontwikkeling wandelknooppunten gemeente De Wolden fase2**

Totale kosten: € 99.367,--

Subsidie: € 34.667,--

Bijdr.derden: € 64.700,--

Startdatum: 1 december 2015

Einddatum: 31 december 2018 gewijzigd naar 31 december 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 20.286,--
Nog te verwachten kosten	€ 20.286,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 0,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Regionaal Landschap**

Totale kosten: € 54.600,--

Subsidie: € 40.000,--

Bijdr.derden: € 4.600,--

Recr.schap: € 10.000,--

Startdatum: 1 augustus 2015

Einddatum: 15 maart 2018 gewijzigd naar 31 december 2020

Saldo per 31 december 2018	€ 21.191,--
Nog te verwachten kosten	€ 31.191,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 10.000,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Ontwikkeling wandelknooppunten gemeente Westerveld**

Totale kosten: € 157.334,--

Subsidie: € 43.334,--

Bijdr.derden: € 99.000,--

Recr.schap: € 15.000,--

Startdatum: 1 december 2015

Einddatum: 31 december 2018 gewijzigd naar 31 december 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 124.070,--
Nog te verwachten kosten	€ 147.737,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 23.667,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Ontwikkeling wandelknooppunten gemeente Midden-Drenthe**
 Totale kosten: € 158.333,--
 Subsidie: € 43.333,--
 Bijdr. derden: € 100.000,--
 Recr.schap: € 15.000,--
 Startdatum: 1 december 2015
 Einddatum: 31 december 2018 gewijzigd naar 31 december 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 80.981,--
Nog te verwachten kosten	€ 154.647,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ <u>73.666,--</u>
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Zuidlaardermeer infrastructuur**
 Betreft: Aanleg recreatieve voorziening, voornamelijk steigers, in het Zuidlaardermeer.
 Totale kosten: € 383.083,--
 Subsidie: € 216.936,--
 Bijdr. derden: € 166.147,--
 Startdatum: 1 mei 2016
 Einddatum: 1 april 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 73.668,--
Nog te verwachten kosten	€ 279.504,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ <u>205.836,--</u>
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Buitensport**
 Totale kosten: € 32.500,--
 Bijdr. derden: € 12.500,--
 Recr.schap: € 20.000,--
 Startdatum: 1 december 2016
 Einddatum: 31 december 2023

Saldo per 31 december 2018	€ 32.491,--
Nog te verwachten kosten	€ 32.491,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ <u>0,--</u>
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Hippisch Toerisme**
 Totale kosten: € 128.226,--
 Subsidie: € 125.000,--
 Derden: € 3.226,--
 Startdatum: 1 december 2016
 Einddatum: 31 december 2018 gewijzigd naar 31 december 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 36.254,--
Nog te verwachten kosten	€ 56.254,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ <u>20.000,--</u>
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Expertteam fase 4**

Totale kosten: € 140.000,--

Subsidie: € 65.000,--

Bijdr. derden: € 15.000,--

Recr schap: € 60.000,--

Startdatum: 1 december 2015

Einddatum: 31 december 2019 gewijzigd naar 1 maart 2020

Saldo per 31 december 2018	€ 57.896,--
Nog te verwachten kosten	€ 95.896,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 38.000,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Naturpark wandelknooppuntensysteem**

Totale kosten: € 99.331,--

Subsidie: € 84.431,--

Recr schap: € 14.900,--

Startdatum: 1 maart 2017

Einddatum: 31 december 2019 gewijzigd naar 1 juli 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 71.127,-- -/-
Nog te verwachten kosten	€ 28.204,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 99.331,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Naturpark fietsknooppuntensysteem**

Totale kosten: € 19.845,--

Subsidie: € 16.868,-

Recr schap: € 3.000,--

Startdatum: 1 januari 2017

Einddatum: 31 december 2019 gewijzigd naar 1 juli 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 22.404,-- -/-
Nog te verwachten kosten	€ 0,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 19.845,--
Per saldo	€ 2.559,-- -/-

Naam project: **Vitale vakantieparken**

Totale kosten: € 191.418,--

Bijdr. derden: € 26.418,--

Recr schap: € 165.000,--

Startdatum: 1 januari 2017

Einddatum: 31 december 2020

Saldo per 31 december 2018	€ 13.215,--
Nog te verwachten kosten	€ 113.072,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 99.857,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Netwerk ondernemers voor ondernemers**

Totale kosten: € 50.000,--

Subsidie: € 25.000,--

Bijdr derden: € 10.000,--

Recr schap: € 15.000,--

Startdatum: 1 januari 2017

Einddatum: 31 december 2018 gewijzigd naar 1 juli 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 22.404,-- -/-
Nog te verwachten kosten	€ 27.596,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 50.000,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Men- en ruiterroutes gemeente De Wolden**

Totale kosten: € 5.000,--

Bijdr. derden: € 5.000,--

Startdatum: 1 januari 2017

Einddatum: 31 december 2018 gewijzigd naar 1 juli 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 1.131,-- -/-
Nog te verwachten kosten	€ 3.869,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 5.000,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Ontwikkeling wandelknooppunten gemeente Coevorden**

Totale kosten: € 151.667,--

Subsidie: € 36.667,--

Bijdr derden: € 100.000,--

Recr schap: € 15.000,--

Startdatum: 1 januari 2017

Einddatum: 31 december 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 127.964,--
Nog te verwachten kosten	€ 150.298,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 22.334,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Ontwikkeling wandelknooppunten gemeente Borger-Odoorn**

Totale kosten: € 151.667,--

Subsidie: € 36.667,--

Bijdr derden: € 100.000,--

Recr schap: € 15.000,--

Startdatum: 1 januari 2017

Einddatum: 31 december 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 79.333,--
Nog te verwachten kosten	€ 151.667,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 72.334,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Ontwikkeling wandelknooppunten gemeente De Wolden fase3**

Totale kosten: € 136.667,--

Subsidie: € 36.667,--

Bijdr derden: € 100.000,--

Startdatum: 1 december 2017

Einddatum: 31 december 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 29.333,--
Nog te verwachten kosten	€ 136.667,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 107.334,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Vernieuwing fietsknooppuntensysteem**

Totale kosten: € 507.827,--

Startdatum: 1 januari 2017

Einddatum: 30 september 2019 gewijzigd naar 31 december 2020

Saldo per 31 december 2018	€ 169.276,--
Nog te verwachten kosten	€ 507.827,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 338.551,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Deelfietsen Zuid-Oost Drenthe**

Totale kosten: € 7.500,--

Bijdr derden: € 6.000,--

Recr schap: € 1.500,--

Startdatum: 1 januari 2017

Einddatum: 1 maart 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 2.250,--
Nog te verwachten kosten	€ 3.750,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 1.500,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Kanotoerisme Aa en Hunze**

Totale kosten: € 20.000,--

Bijdr derden: € 10.000,--

Recr schap: € 10.000,--

Startdatum: 1 oktober 2018

Einddatum: 1 juli 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 10.000,--
Nog te verwachten kosten	€ 20.000,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 10.000,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Hünenweg**
 Totale kosten: € 203.000,--
 Subsidie: € 157.798,--
 Recr schap: € 45.203,--
 Startdatum: 26 oktober 2018
 Einddatum: 30 juni 2022

Saldo per 31 december 2018	€ 30,-- -/-
Nog te verwachten kosten	€ 202.970,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 203.000,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **RouteApp Drenthe**
 Totale kosten: € 45.186,--
 Subsidie: € 15.000,--
 Recr schap: € 30.186,--
 Startdatum: 1 december 2018
 Einddatum: 31 december 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 30.186,--
Nog te verwachten kosten	€ 45.186,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 15.000,--
Per saldo	€ 0,--

Naam project: **Gastheerschap**
 Totale kosten: € 15.000,--
 Subsidie: € 5.000,--
 Bijdr derden: € 5.000,--
 Recr schap: € 5.000,--
 Startdatum: 1 december 2018
 Einddatum: 31 december 2019

Saldo per 31 december 2018	€ 5.000,--
Nog te verwachten kosten	€ 15.000,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 10.000,--
Per saldo	€ 0,--

[illegible]

734	Directie	Ontwikkeling businessclub 'Hunebed Highway'	1.000	4.000		1.000	0	0	nee	Klaar
735	Directie	Brugklas de film	7.500	75.000		7.500	0	0	nee	Klaar
736	Directie	Kunstproject Nachtwacht van Emmen	5.000	35.000		2.500	2.500	0	nee	
737	DB 04-04-2018	Taskforce Vitale Vakantieparken	10.000	100.000		0	10.000	0	nee	
738	DB 04-04-2018	Destination Branding	25.000	50.000		0	25.000	0	nee	
739	Directie	Econys rapport	20.488	20.488		20.488	0	ja		Klaar
740	Directie	Excursie	4.353	4.353		4.353	0	0	ja	Klaar
741	Directie	Congres	6.840	6.840		6.840	0	0	ja	Klaar
742	Directie	Gem. Noordenveld kwaliteitsimpuls fietsbeleving en innovatie, onderdeel banken	10.000	100.000		0	10.000	0	nee	
743	Directie	Hunebedcentrum Hondsrugpoort	5.000	51.000		5.000	0	0	nee	Klaar
744	Directie	Fietsroutes 'Drenthe, plekken met een verhaal' t.b.v. drenthe.nl	5.000	5.000		0	5.000	0	nee	
745	Directie	Gemeente Noordenveld project Allemansgoed Terheijl, entrees	10.000	10.000		10.000	0	0	nee	Klaar
746	Directie	Drentse Fiets4Daagse routeborden	6.692	6.692		6.692	0	0	nee	Klaar
747	Directie	Gemeente Westerveld bebording zandwegen Havelte e.o.	2.000	5.000		2.000	0	0	nee	Klaar

748	Directie	Gastvrijheid & Streekeigen ondernemen in Zuidoost Drenthe	1.000	zie 2015		1.000	0	0	nee	Klaar
750	Directie	De Boomhut Battle	20.000	300.000		20.000	0	0	nee	Klaar
751	Directie	Verkenning evenementenbeleid	5.800	5.800		2.900	2.900	0	ja	
752	Directie	Vitale Vakantieparken secretariële ondersteuning	20.000	0		0	0	20.000	nee	Vrijval
753	Directie	Serie Brugklas	6.250	37.500		6.250	0	0	nee	Klaar
754	Directie	Vervanging beboording open monumenten	-1.790	Zie 2017		-1.790	0	0	ja	Klaar
755	Directie	Oermuseum West-Drenthe project 'Een reis door de Tijd'	5.000	80.000		0	5.000	0	nee	
756	Directie	Haalbaarheidsstudie pilot deelfietsen Zuidoost Drenthe	1.500	7.500		0	1.500	0	ja	
757	Directie	Gem. Westerveld Nachtelijke Beleving	1.500	104.950		1.500	0	0	nee	Klaar
758	Directie	Koepelproject Fietsprovincie inhv Kwaliteitsimpuls Fietsnetwerk Drenthe	-31.809	zie 2016		-31.809	0	0	ja	Klaar
759	Directie	Gemeente Meppel bijeenkomst toekomstbestendigheid evenementen	2.289	2.289		2.289	0	0	nee	Klaar
760	Directie	Kanotoerisme Aa en Hunze	10.000	20.000		0	10.000	0	ja	
761	Directie	Ontwikkeling wandelnetwerk Coevorden	15.000	151.667		0	15.000	0	ja	

762	Directie	Ontwikkeling wandelnetwerk Borger-Odoorn	15.000	151.667		0	15.000	0	ja	
763	Directie	Continue Vakantie Onderzoek (CVO) 2018	5.883	17.650		2.942	2.942	0	nee	
764	Directie	St. Garnizoensdag Vesting Coevorden mobiel kanon	1.000	15.000		1.000	0	0	nee	Klaar
765	Directie	Tourist Info De Wolden bijdrage schatkaart stoer buitenspelers in ZW-Drenthe	500	4.500		500	0	0	nee	Klaar
678	Directie	Stimulering Ontwikkeling Vrijtijdssector	-6.357	Zie 2016		-6.357	0	0	ja	Klaar
679	Directie	Kwaliteitsimpuls fietspaden	-8.100	0		-8.100	0	0	ja	Klaar
			330.340	1.682.533	0	133.973	136.367	60.000		
Afloop 2017										
684	Directie	Naturpark	15.000	zie 2016		0	15.000	0	nee	
685	Directie	Gastvrijheid & Streekgeen ondernemen in Zuidoost Drenthe	4.000	zie 2015		4.000	0	0	nee	Klaar
686	DB: 06-04-2016	Recreatie Expert Team Drenthe 4	20.000	zie 2016		20.000	0	0	ja	Klaar
687	Directie	Wandelnootpunten-systeem gem. Westerveld (3)	15.000	128.333		0	15.000	0	ja	
688	Directie	Ontwikkeling merk Hoozeveen	7.500	zie 2016		7.500	0	0	nee	Klaar
689	Directie	Gem. Noordenveld Bezoekersstromen Amerika Steenbergen: Entrees	10.000	25.000		0	10.000	0	nee	
692	Directie	Landschapsbeheer Drenthe Pingo Programma	10.000	193.264		8.265	0	1.735	nee	Klaar
693	Directie	Koepelproject Fietsprovincie inhv Kwaliteitsimpuls Fietsnetwerk Drenthe	-18.750	zie 2016		-18.750	0	0	ja	Vrijval
695	Directie	Wandelgids Hondsrugpad	4.500	23.000	2.250	0	2.250	0	nee	
699	Directie	Van Gorcum publicatie boek Gewogen Ruimte	375	375		0	375	0	nee	

700	Directie	Recreatieplan Fochteloërveen	6.000	44.958		5.562	0	438 ja	Klaar
702	Directie	Netwerk project: ondernemers voor ondernemers	15.000	50.000		0	15.000	0 ja	
705	Directie	Boomhut XXL	30.000	570.000		30.000	0	0 ja	Klaar
706	Directie	Fietspad de Zeven Blokken Fochteloërveen	13.000	300.000		0	13.000	0 nee	
707	Directie	St. Drentse Landschap '50 dingen boekje'	1.500	9.250		1.500	0	0 nee	Klaar
708	Directie	Bankje vispassage Echten	600	1.000		0	600	0 nee	
709	Directie	Cyclinglab profilering MTB provincie Drenthe	3.273	6.545		3.273	0	0 ja	Klaar
711	Directie	Vervanging bebording open monumenten	5.000	36.469		0	0	5.000 ja	Vrijval
713	Directie	St. Drentse Landschap boek 'Neanderthaler in Noord-NL'	2.000	57.000		0	2.000	0 nee	
715	Directie	Uitvoering versnellings agenda MTB visie 2017	10.500	21.000		10.888	0	-388 ja	Klaar
716	Directie	Shakespeare bank Diever	1.250	1.250		0	0	1.250 nee	Vrijval
718	Directie	Wandelvisie Drenthe	5.000	10.000		5.000	0	0 ja	Klaar
719	Directie	Opleiding Hünenweg	1.300	2.600		1.300	0	0 nee	Klaar
720	Directie	Continue Vakantie Onderzoek (CVO) 2017	6.413	19.240		6.413	0	0 nee	Klaar
Afloop 2016									
647	DB: 27-05-2015	Wandel-/fietsverbinding Assen: Bosbeek/Nijlandsloop	25.000 zie 2015			25.000	0	0 nee	Klaar
648	Directie	Naturpark	3.000	10.000		0	3.000	0 nee	

650	DB: 06-04-2016	Recreatie Expert Team Drenthe 3	20.000	100.000		20.198	0	-198 ja	Klaar
651	Directie	Gemeente Ooststellingwerf ATB routenetwerk	10.000	20.000		0	10.000	0 nee	
653	Directie	Wandelpooppunten-systeem gem. Midden-Drenthe (2)	15.000	128.333		0	15.000	0 ja	
656	DB: 9-06-2016	Gemeente Noordenveld MTB routes	25.000	300.000		0	25.000	0 nee	
662	Directie	NBTC-NIPO Bezoekers-onderzoek natuurgebieden Staatsbosbeheer	5.000	68.565		0	0	5.000 nee	Vrijval
664	Directie	Vitaliteit Verblijfssector De Wolden	5.000	20.000		0	0	5.000 nee	Vrijval
672	Directie	Pilot digitalisering routes	10.000	30.000		4.817	0	5.183 ja	Klaar
674	Directie	Gem. Noordenveld beleefroute 'Op pad met de monniken' Landgoed Terheijl	10.000	27.955		10.000	0	0 nee	Klaar
675	Directie	Bike-team Rode Kruis District Drenthe	5.500	11.000		5.500	0	0 nee	Klaar
678	Directie	Stimulering Ontwikkeling Vrijtidssector	-2.500	57.100		-2.500	0	0 ja	Vrijval
Afloop 2015									
600	DB: 27-05-2015	Wandel-/fietsverbinding Assen: Bosbeek/Nijlandsloop	25.000	300.000		25.000	0	0 nee	Klaar
626	Directie	Regionaal Landschap: Bewegwijzering/bebording Drents Friese Wold	10.000	40.000		0	10.000	0 ja	
637	Directie	Wandelpooppunten gem. De Wolden (1)	15.000	128.334		0	15.000	0 ja	
Afloop 2014									
543	Directie	Recreatieve voorzieningen Oude Willem	16.045	100.000	0	0	16.045	0 nee	
Totaal			695.846	4.523.104	2.250	306.939	303.637	83.020	

Bijlage 6

rek. 0904

Bestemmingsreserve fonds Recreatie en Toerisme

	<u>stand per</u> <u>1 januari</u>	<u>bijdragen</u> <u>gemeenten</u>	<u>uitgaven fonds</u>	<u>stand per 31</u> <u>december</u>	<u>investeringen</u> <u>mogelijk</u> <u>gemaakt door</u> <u>het fonds</u>
verslagjaar 2014	337.022	237.573	-231.552	343.046	2.087.249
verslagjaar 2015	343.046	233.309	-225.432	350.923	1.572.221
verslagjaar 2016	350.923	232.728	-131.399	452.252	1.219.631
verslagjaar 2017	452.252	241.553	-255.073	438.732	1.766.441
verslagjaar 2018	438.732	289.597	-306.939	421.390	1.682.533
Totaal					<u>8.328.074</u>

De middelen welke per 31 december aanwezig zijn in de bestemmingsreserve zijn reeds toegezegd. Veelal betreffen dit bijdragen aan langjarige projecten. De uitbetaling van de gelden vindt veelal achteraf plaats (nadat verantwoording van het project is ontvangen).

Bijlage 7

WNT-verantwoording 2018 Recreatieschap Drenthe

De Wet Normering Topinkomens is van toepassing op het Recreatieschap Drenthe.

Het voor Recreatieschap Drenthe toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000.

2018 (bedragen x € 1)

Naam	D.B. Dijkstra
Functiegegevens	Directeur
Functieervulling 2018	1/1-31/12
Omvang dienstverband	1,0
Dienstbetrekking	ja
Individueel WNT-maximum	189.000
Beloning	84.371
Onkostenvergoeding	3.046
Beloningen betaalb. op termijn	13.598
Totaal bezoldiging 2018	101.015
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.

2017 (bedragen x € 1)

Naam	D.B. Dijkstra
Functiegegevens	Directeur
Functieervulling 2017	1/1-31/12
Omvang dienstverband	1,0
Dienstbetrekking	ja
Individueel WNT-maximum	181.000
Beloning	85.483
Onkostenvergoeding	3.280
Beloningen betaalb. op termijn	12.618
Totaal bezoldiging 2017	101.381

De heer Dijkstra heeft geen andere dienstbetrekking.

In 2017 is a.g.v. een CAO-akkkoord besloten tot het instellen van een IKB (individueel keuzebudget). Een gevolg hiervan is dat het opgebouwde vakantiegeld over de periode juni tot en met december 2017 ook is uitbetaald in 2017 (normaliter zou dat pas in 2018 tot uitbetaling leiden). Hierdoor is éénmalig sprake van een verschuiving van beloning van 2018 naar 2017.

Het Recreatieschap Drenthe kent een Dagelijks Bestuur en een Algemeen Bestuur.

De bestuurders krijgen geen vergoeding voor hun inzet in de betreffende besturen.

Het Dagelijks Bestuur heeft in 2018 vier keer vergaderd evenals het Algemeen Bestuur.

Tot en met mei 2018 werd het Dagelijks Bestuur gevormd door:

De heer E. van Oosterhout (voorzitter/ burgemeester gemeente Emmen)

De heer J. ten Kate (vice-voorzitter/ wethouder gemeente De Wolden)

De heer J. Zwiers (penningmeester/ wethouder gemeente Coevorden)

De heer R. Wiersema (wethouder gemeente Assen)

De heer D. Dijkstra (secretaris/ directeur Recreatieschap Drenthe)

Tot en met mei 2018 werd het Algemeen Bestuur gevormd door:

De heer E. van Oosterhout (voorzitter/ burgemeester gemeente Emmen)
De heer J. ten Kate (vice-voorzitter/ wethouder gemeente De Wolden)
De heer J. Zwiers (penningmeester/ wethouder gemeente Coevorden)
De heer R. Wiersema (wethouder gemeente Assen)
Mevrouw N. Hofstra (wethouder gemeente Tynaarlo)
De heer A. Trip (wethouder gemeente Borger-Odoorn)
De heer R. Kleine (wethouder gemeente Emmen)
De heer E. Giethoorn (wethouder gemeente Hoogeveen)
De heer H. ten Hulscher (wethouder gemeente Meppel)
De heer K. Smidt (wethouder gemeente Westerveld)
De heer G.J. Bent (wethouder gemeente Midden-Drenthe)
De heer H. van de Boer (wethouder gemeente Ooststellingwerf)
De heer K. Smid (burgemeester gemeente Noordenveld)
De heer C. Lambert (wethouder gemeente Aa en Hunze)
De heer D.B. Dijkstra (secretaris/ directeur Recreatieschap Drenthe)

In verband met de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018 is de samenstelling van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur gewijzigd.

Vanaf juni 2018 werd het Dagelijks Bestuur gevormd door:

De heer J. ten Kate (voorzitter/ wethouder gemeente De Wolden)
De heer R. Kleine (vice-voorzitter/ wethouder gemeente Emmen)
De heer J. Zwiers (penningmeester/ wethouder gemeente Coevorden)
De heer J. Westendorp (wethouder gemeente Noordenveld)
De heer D. Dijkstra (secretaris/ directeur Recreatieschap Drenthe)
Het Dagelijks Bestuur bereidt de vergaderingen voor van het Algemeen Bestuur en vertegenwoordigt het Recreatieschap Drenthe naar buiten toe en regelt spoedeisende en wettelijke zaken.

Vanaf juni 2018 werd het Algemeen Bestuur gevormd door:

De heer J. ten Kate (voorzitter/ wethouder gemeente De Wolden)
De heer R. Kleine (vice-voorzitter/ wethouder gemeente Emmen)
De heer J. Zwiers (penningmeester/ wethouder gemeente Coevorden)
De heer J. Westendorp (wethouder gemeente Noordenveld)
De heer E. Giethoorn (wethouder gemeente Hoogeveen)
De heer B. Luinge (wethouder gemeente Aa en Hunze)
Mevrouw J. Booij (wethouder gemeente Assen)
Mevrouw N. Houwing (wethouder gemeente Borger-Odoorn)
De heer R.P. Koning (wethouder gemeente Meppel)
Mevrouw A. Sniijders (wethouder gemeente Midden-Drenthe)
De heer J. Jongsma (wethouder gemeente Ooststellingwerf)
De heer R. Kraaijenbrink (wethouder gemeente Tynaarlo)
De heer J. de Haas (wethouder gemeente Westerveld)
De heer D.B. Dijkstra (secretaris/ directeur Recreatieschap Drenthe)

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.